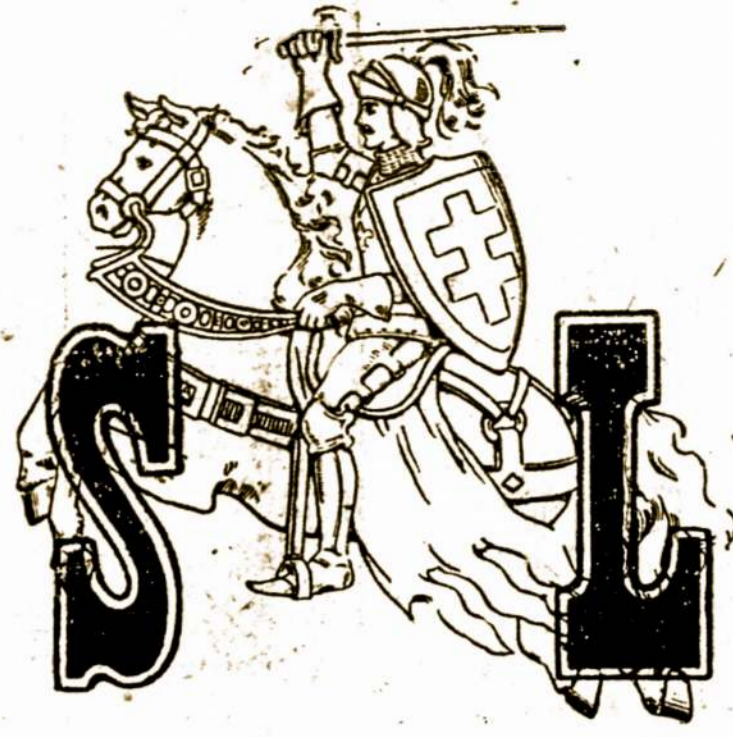

AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

Published and distributed under permit (No. 672) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Worcester, Mass. By order of the President. Will H. Hays, Postmaster General.

No. 40 Vol. IX.

PHONE PARK 6407.

WORCESTER, MASS., 6 d. Spalio (October), 1921 m.

KAINA 5 CENTAL

9 Metai

ŠVEDIJA, NORVEGIJA IR DANIJĄ PRIPAŽINO LIETUVĄ DE JURE. LATVIJĄ ŽADA REMT LIETUVĄ. LIETUVOS TREMTINIŲ GRĮŽIMAS.

Hymans grumoją Lenkijai Vilniaus atėmimu. Žydų emigracija Palestinon. Kruvinos muštynės bažnyčioj. Dvi minutes tylėjimo. Danzingas taikosi su Lenkija. Numirė ex-tiesdaris Grosscup. Popiežiaus pašelpa Rusijai. Ledoux tarsis su prezidentu. Austrija su Vengrija taikosi. Atbunda vulkanas.

ŠVEDIJA, NORVEGIJA IR DANIJĄ PRIPAŽINO LIETUVĄ DE JURE.

Sulyg vėliausio Lietuvos Informacijų Biuro biulitėno, Švedija, Norvegija ir Danija pripažino Lietuvos valstybę De Jure, kas reiškia, kad šios trys šalys Lietuvą pripažino savo įstatymais tuojau, kaip tik Lietuva tapo rekomenduota į Tautų Lygą.

LATVIJĄ REMS LIETUVĄ.

Ryga, Latvijoje. Latvijos priemeris Majeravičius pasakė, jog latvių tautos gerovė reikalauja, kad Vilnius priklausytų Lietuvai. Jeigu tarp Lietuvos ir Lenkijos įvyks taika geruoju, tai Latvija laikysis neutrališkai, bet jeigu Lenkija paskelbtų Lietuvai karą, tai latviai visomis savo išgalėmis eis pagalbin savo brolių lietuvių. Sutartis tarp Latvijos ir Lietuvos, reikia skaityti atliktoju įvykiu. Reiškia, Latvija nemainys savo duotus Lietuvai prižadus.

HYMANSO PAGRUMOJIMAS LENKIJAI.

Warszawa, Lenkijoje. Hymans savo kalboj į Lenkijos atstovus Genevoj, lenkams pasiūlė atsisakyti nuo tikslo Vilniaus klausime, prijungiant Vilnių prie Kauno po viena valdžia, su Seimu Vilniuje, pripažįstant Vilniaus kraštui provincionališką autonomiją Lietuvos valstybės rubežiuose, ir tuomi panaikinti besirošimą suaukt atskirą Vilniaus seimą. Jeigu šito lenkai nenorėtų priimti, tai pagrūmota atėmimu lenkams Vilniaus, pavadant jį Tautų Lygos protekcijon.

PIRMUTINIS VOKIETIJOS LAIVAS.

New York, N. Y. Po ilgos pertraukos nuo 1914 m. į Suvienytas Valstijas atplaukė pirmutinis Vokietijos laivas "Bayern", kurs po 15 d. kelionės pasiekė New Yorko prieklauką. Jis atgabeno kai kurių Vokietijos išdirbinių ir 564 Vokietijos emigrantus. Tai pirmutiniai Vokietijos emigrantai į Suvienytas Valstijas atkeliavę, po 7 metų pertraukos.

LIETUVOS TREMTINIŲ GRĮŽIMAS.

Kaunas, Lietuvoj. 1918 m. į Lietuvą sugrįžo iš Rusijos

kariškų tremtinių 32,000. Iš Vokietijos, Francuzijos ir kitų šalių sugrįžo 8,000. 1920 m. Lietuvos valdžios įstai-goms pasidarbavus, tremtinių, sugrįžo iš Rusijos 34,000, ir iš kitų šalių 7,960. 1921 m. per pirmuosius 6 mėnesius tremtinių sugrįžo iš Rusijos 25,940. Abelnas tremtinių skaitlius, tautomis dalinasi: 10,476 lietuviai, 645 lenkai, 10,110 žydai, 164 vokiečiai, 149 gudai, 4,246 rusai, 58 latviai, 52 cigonai. Tarpe jų buvo: 37 inžinieriai, 58 gydytojai, 40 tiesdary, 15 dailininkų, 213 mokintojų, 16 kareivių, 11 fabrikančių, 100 mokinių, 663 pirkliai, 42 hirurgai, 57 mašinistai, 185 šaltkalviai (sliesoriai ir miernykai), 153 dailininkai, 311 kurpių, 479 kriaučių, 1,458 ukininkų, 2,068 žemdirbių ir 1,353 fabriku darbininkai. Apart šitų visų, Liepos mėnesij šių metų tremtinių dar sugrįžo 17,000, kurių tautos ir užsiėmimai dar nesužinota.

ŽYDŲ EMIGRACIJA PALESTINON.

Ryga, Latvijoje. Sulyg Rygoj įsteigusio žydų emigracijos biuro, nuo Gegužio iki Gruodžio mėnesiui 1920 m. iš Latvijos iškeliavo 275 judai ir 85 chaluzimai, kurių tarpe buvo 41 iš Lietuvos ir 151 keleivlų, kurie neturėjo vietos savo apsigyvenimui. Nuo Sausio iki Balandžio mėnesio 1921 m. per tą patį biurą iškeliavo Palestinon iš Lietuvos ir Latvijos 56 šeimynos žydų, kurių tarpe buvo 13 paprastų darbininkų, 29 pramoninkai ir 14 buvo pašauktų Palestinon užimt ten valdininkų vietas. Abelname skaitliu per šį biurą iškeliavusių Palestinon žydų, buvo 246 vyrai ir 85 moters, iš kurių buvo 41 šeimyna komunistų. Iš Ukrainos prasidėjo didelė žydų emigracija Siberijon, dėlei baimės ten laikas nuo laiko krikščionių surengiamųjų žydų žudynių.

KRUVINOS MUŠTYNĖS BAŽNYČIOJE.

New York, N. Y. Pereitot nedėlioj kilo kruvinos muštynės grekų-ortodoksų bažnyčioj, prie Ceder gatvės. Kunigas Kerrido Vofradakis, sakydamas pamokslą, apreiškė susirinkusiems, kad bažnyčia dėlej skolų bus už-

daryta. Tarp susirinkusiųjų kilo pasipiktinimas ir barmniai, kurie išsivystė į muštynes tarp kunigą užtariančių ir jo priešų. Muštynėse buvo panaudota maldaknygės, psalmų tobyčios, kryžiai ir kiti daiktai. Kunigas Vofradakis liktorium kirtu per galvą parapijos izdo globėją Varzakakos taip smarkiai, kad sužeistas numirė vėžamas į ligonbutį.

NUMIRĖ EX-TIESDARIS GROSSCUP.

Liverpool, Anglijoj. Atplaukė čia laivas "Caronia," kurs atgabeno prieš tris dienas kelionėj iš Šuvenytų Valstijų mirusio P. S. Grosscup lavoną. Jis keliavo iš New Yorko į Angliją ir kelionėje gavęs širdies paralyžių, numirė ant laivo. Vėliotis per 19 metų buvo Suvienytų Valstijų augsčiausiu tiesdariu ir laike savo tarnystos yra atsižymėjęs trimis nuosprendžiais: 1894 m. jis suteikė galę prezidentui Cleveland siųst kariamėn suglamžymui geležinkelių straiko. 1908 m. jis "nubaudė" Rockefellerio aliejaus trustą \$29,400,000 ir 1918 m. pasmerkė ilgam kalėjimui E. V. Debsą.

DVIMINUTOS TYLĖJIMUI.

Washington, D. C. Prezidentas Harding proklamavo 11 dieną Lapkričio, atminčiai metinių sukaktuvių tos dienos, kurioje pri-versta Vokietiją sustot kariavus 1918 m. Prezidentas savo proklamacijoj kviečia visus piliečius tą dieną, po 12 valandai vidurdienio, 2 minutes pašvest tylėjimui, kad mintimis atidavus Dievui padėką už apsaugojimą šios šalies.

DANZINGAS TAIKOSI SU LENKIJA.

Paris, Francuzijoje. Tarp Lenkijos ir Versalio sutarties pripažinto neprigulmingu miestu Danzing, eina tarybos, kuriomis manoma susirišt bendrais kaimynystės ryšiais. Danzingas duos savyje liuosą lenkams gyvenimą, leis jiems steigti savo mokyklas, organizacijas ir nejudinamą nuosavybę, taip, kad lenkai Danzinge galėtų šeiminkaut kaip namie. Dabar daroma sutartis turėtų baigtis su 21 Balandžio,

1922 m., o paskui ji būtų atnaujinta ilgesniam laikui.

LEDOUX TARSIS SU PREZIDENTU.

Washington, D. C. Atvyko čia neseniai pagarsėjęs Bostone "pardavėjęs bedarbius" ir paskui New Yorke už tokių pardavinėjimų rengimą policijos išvytas iš miesto Ledoux, kad su prezidentu Harding pasitart apie bedarbių reikalus, ir prezidentą priverst panaikint bedarbes. Jis iš New Yorko išvažiudamas pasakė, kad tol sėdės Baltojo Namu tarp duryje, kol valdžia prašalins bedarbes. 1894 m. kada viešpatavo didelės bedarbės G. Clevelandui prezidentaujant, buvo atsiradęs bedarbiais besirūpinantis tulas Cox, kurs net su buriais bedarbių, pėksti nukeliavo į Washingtoną, kad prezidentą priverst panaikint bedarbes. Jis papuolė ten į kalėjimą, o jo palydovai buvo išgabenti į tyrus ir ten paleisti. Ar Ledoux turės geresnį giliukį, ateitis parodys.

AUSTRIJA IR VENGRIJA TAIKOSI.

Paris, Francuzijoje. Atsibuvo čia konferencija Austrijos ir Vengrijos ministrių, kur dalyvaujant keliems Italijos ir Francuzijos atstovams, po ilgų ginčų, sutarta abiem pusėm susitaikyti. Vengrija atšauks savo kariu-mėn iš Bongerlando, kurią Versalio sutartis yra pripažinusi Austrijai, ir tuomi nesuipratimai tarp Austrijos ir Vengrijos už rubežių, pasibaigs.

LENKAI PYKSTA ANT LATVIJOS.

Warszawa, Lenkijoje. Už rubežinių Lenkijos reikalų ministeris Skirmunt, laikydamas prakalbą prieš naująjį gabinetą, "visaip išpėikė Latviją, apkaltindamas Latvijos valdžią, kam ta persekiojimai yra tai lenkų vaikų vertimas mokyklose mokintis latvių kalbos ir nedavimas lenkams šeimyninkaut prieglaudose. Metai atgal tas pats Skirmunt latvius labai gyry, kuomet juos norėjo supjudyt su lietuviais.

ATBUNDA VULKANAS.

Mexico City, Meksikoj. Nuo Meksikos sostinės į piet-

vakarius esančio kalno viršūnėj pradėjo veržtis dumai su iki raudonumui įkaitusiais akmenimis. Pastaromis dienomis pasirodė ir lavos ženklai, kurie lengvai besisunkdami aplink kraterą tveria lyg rentinį, kieta kėvalą. Aplinkiniai gyven-tojai bėga į tolimesnius kaimus, pasiimdami sau tik reikalingiausius daiktus. Šis vulkanas buvo užgesęs nuo daugelio metų.

RUSIJOJ DEMONSTRACIJOS PRIEŠ LENKUS.

Ryga, Latvijoje. Visuose didesniuose Rusijos miestuose atsibuvo trukšmingos demonstracijos prieš Lenkiją, įteikusią Rusijai ultimatumą. Maskvoj demonstrantų susirinkime pasakė karštą prakalbą veikiančiosios komisijos šefas Zinoviev, kurio je susirinkusiems išrodė Lenkijos godumą svetimo kraujo ir turto, ir prakalbą užbaigdamas pasakė, kad Rusija nepageidauja karės ir daug nukentė, bet kantarybės rubežiai pasibaigs, jei Lenkija pradės savo veikimą. Po šitų demonstracijų, Lenkijos atstovas Filipowicz atsiėmė pasportą ir tuojaus išvažiavo Varšavon.

VILKINA TAIKOS UŽBAIGIMĄ.

Washington, D. C. Suvienytų Vals. taikos su Vokietija aktas nukeliavęs į senatą nesulaukia galutinio aptarimo, nes senatoriai kaip tik ima jį svarstyti, tai tuojaus atsiduria 50 metų praetyje ir kalbose nuklysta nuo dalyko, nes republikonai keršija demokratams, o šie savo oponentams irgi ima tuom patim atsilyginti. Prezidentas Harding netekęs kantarybės išbarė senatorius už laiko gaisinamą, taikos užbaigimo vilkinimą. Senatoriai lyg sugigėdo ir prižadėjo tikrai užbaigt savo svarstymus iki 14 d. Spalio.

POPIEŽIAUS PAŠELPA RUSIJAI.

Roma, Italijoje. Rymo katalikų bažnyčios augsčiausias valdininkas popiežius Benediktas iš savo turto paskyrė vieną milijoną lirų susėlpimui Rusijos baduolių. Pinigai prisakyta Rymo bankai persiųst į Šveicarijos banką, Berne, iš kur bus išmokoma bado ištikoms

IŠ DARBO LAUKŲ.

—East Brookfield, Mass. "Daniels Mfg. Co. audykla pradėjo darbus pilną laiką, dienomis ir naktimis.

Dublin, Airijoje. Pasibaigė čia "Great Southern & Western" geležinkelio darbininkų streikas, susitaikius abiem pusėm, ir darbininkai sugrįžo prie darbo.

—Chicago, Ill. "International Harvester Co." arba aiškiau darbininkams žinoma Mc. Cormicko firma, išdirbanti ūkių padargus, sumažino darbininkams algas 10—20 nuosimčiu. Beto ši firma jau kartą pirmiau šiais metais yra sumažinusi darbininkų algas 15 nuosimčiu.

—Detroit, Mich. Sustraikavo 15 vežėjų prie išvežimo žemių, kur kasama rucis statymui naujos policijai stoties. Jie reikalauja 1.50 už kiekvieną išvežtą žemių vežimą, vieton 1.40.

—Elwood, Ind. "American Sheet and Tinplate Co.," kuri per kelis mėnesius stovėjo užsidarius, dabar pradėjo darbus 24 savo skyriuose ir pašaukė prie darbo 2000 darbininkų.

—Pittsburgh, Pa. Keturi skyriai "Homestead Steel Works," nuo tulo laiko stovėję uždarytais, atnaujino darbus.

—Philadelphia, Pa. Plieno liejyklos gavo užsakymus padirbt 40,000 tonų "Canadian National" ir 25,000 tonų "Canadian Pacific" geležinkeliamis šėnių, kas duos pilnai darbo iki naujų metų.

—Alaskos kasyklose, Manataska aplinkėse, valdžia patvirtino panaikinimą darbininkų unijos ir įvedimą "open shop" darbų, nustatant algas "mainieriams" po 6.50 ir pagalbininkams po 5.50 už dienos darbą. Darbas turi but ne ilgesnis 8 valandų per dieną. Šios tiesos įeina galėn su 1 diena Spalio.

—Webster, Mass. Sustraikavo 1200 darbininkų audyklose "Spaulding Bartlett" ir "Silters & Sons." Straiko priežastis tai protes-

Rusijos provincijoms, kurias nurodys Ispanijos ir Italijos komisijos, Rusijon pasiūstų ištirti, kur yra reikalinga už rubežinę pašelpa.

tas prieš užveizdas, prašalinusius kelis darbininkus iš darbo.

—Philadelphia, Pa. Lokomotivų dirbykla "The Baldwin Locomotive Co." gavo iš Chile valdžios užsakymą padirbt 39 elektra varomas geležinkeliamis lokomotivas, kurių padirbimas ims apie tris mėnesius laiko.

—Welsville, Ohio. "American Sheet Tin Plate" firma, kurios iš 10 skyrių tik 6 per prabėgusį pusmetį dirbo sutrumpintą laiką, su mažuma darbininkų, pradėjo darbus pilnu laiku ir padaugino darbininkus, nuo 30 iki 35 nuosimčiu.

—New York, N. Y. Laivų krovėjų unija "International Longshoremen Association," kuriai priklausio 15,000 darbininkų, nutarė priimti siuolmas išlygas, sulyg kurių sutinkama dirbt 48 valandas per savaitę, už 65c. valandą ir 1 dol. už švendienų ir viršlaikių valandą. Pirmiau jie gaudavo 80c. už valandą ir 1,20 už viršlaikius ir šventadienius.

—Milwaukee, Wis. Sudegė čia viena iš didesnių garbarnių, priklausanti firmai "American Hide Leather Co.," dėlko keli šimtai darbininkų neteko darbo. Gaisro nuostoliai apskaitoma iki suvirš milijono doliarų.

—Haverhill, Mass. Vietiniame kurpių fabrike apru-bežiuota savaitinis darbas penkiomis dienomis ir 300 darbininkų prie padų kirpimo, sumažinta algos 10 nuosimčiu.

—Worcester, Mass. Viešųjų miesto darbų komisorė Hunt užprotestavo prieš miesto valdybą už nelegališką samdymą darbininkų. Sulyg plano, darbininkai turi but samdomi po vieną savaitę kiekvienas, kas tris savaitės, idant tuomi duot darbo bedarbiams ilgesnį laiką, o miesto valdyba tokios tvarkos nesilaiko, ir kartą prie darbo priimti darbininkai dirba ištisai. Dėlei tokios tvarkos peržengimo, nuo darbo bus aleista 400 darbininkų.

Boston, Mass. Laivų statymo darbininkų, kalvių, pliumerių ir kitų amatininkų konferencijoj, užgirta rezoliucija, protestuojanti prieš numažinimą algų laivų dirbyklose.

Žinios iš Lietuvos

Palanga. Palanga mums dvejojai yra svarbi: čia gali būti įtaisytas uostas ir, ant ra vertus, tai vienintelė pajurio vieta, kur galima pasi-maudyti, atsilsėti, puikiausio-se kofose saule pasikepti.

Uosto įtaisymu valdžia jau rūpinasi. Įdėjus gerokai pinigų, visi žinovai sako, ta-sai uostas galima prirengt, kur galėtų sustoti laivai. Jeigu jis ir nebutų galima į-rengt didiesiems laivams sustot, tai mažesniems laivai galėtų patogiai naudotis juo, nes labai tinkama užvėja. Žvejai tai tiesiog neatsi-džiaugtų tuo portu. Dabar vargšai žvejai išvažiuoja už "trečio kolho" net iki 30 my-lių, o savo laivelį neturi kur dėt. Zvejojimas čia yra la-bai prastas, nes nėra ma nė vieno motorinio laivelio ir šleperių — priimnēt žuvis. Vietinė "Palangos žvejų bendrovė" žvejyba labai su-sirupinusi ir norima naudoji-mą plačiau pastatyt. Dr. Jo-nas Šliupas ir kiti sumanė gintaro pramonę platesnė sukurt Lietuvoje, ir tuo tikslu įkuria tam tikrą ben-drovę. Žvejybos pakėlimas rišasi labai su uosto įkurimo klausimu ir pravedimu gele-žinkelio.

Sakoma, kad seniau Pa-langoj buta uosto, bet Švedų

karalius Karolis XII, Rygos pirkliams prašant įsakė su-naikint.

Palangos kraštas itin ger-as maudyklėms, nes turi ger-ų kopų smėlio, saulėje ke-pintis, tačiau mūsų pasitu-rintieji piliečiai jieško "sve-timų dievų," lanko Vokietij-os kurortus, o savąjį, labai gražų ir geresnį už svetimus, pamiršta.

Teisybė, pas mus daug kas negerai išeina. Tai pačion Palangon gali važiuot tik ge-rokai pasitartį ir išeina taip, kad Vokietijoje pigiau negu pas mus.

Čia su pasimėgimu reikia minēt Prof. Mokytojų Sa-jungos įkurimą Palangoj mo-kytojams sanatorijos, kuri iki 30 žmonių sutalpindavo. Pragyvenimas taip pat buvo prieinamesnis—įmdavo su visu išlaikymu ir butu die-nai, maždaug, 35 auksinus, kada kiti lietuviškai-patrio-tiškai - biznieriškai" pensio-natai įmdavo 65 auksinus, tai yra dvigubai.

Užtad Palangoj pirmoj eilėj sutikdavo valiutos spe-kuliantą, advokatą, kunigą, bankininką ir Kauno resto-rano kelnerį. Retas užkliu-davo Seimo narys ar valdi-ninkas, o jeigu ir užkliudavo ilgiaus savaitės—dviejų gy-

vent negalėjo, nes kišenių valdžių yra turėjusi.

Ten, kur panašūs ponai atvažiuoja savo taukus ju-ron nuleist ir atsilsēt nuo "kasdieninių sunkių darbų" visada sutiksi priešingybės kad ir čia. Į patį Lietuvos turtingiausią kampelį tik su-važiuoja turtingiausi, be ma-žų išimčių žmonės, ir Tiš-kaus karalija su jo kurhau-su, parku, pušynu, pajuriu atgija.

Aplinkui gi neimanomas vargas. Palangos valsčius, turįs iki 3,000 gyventojų priskaito 70% bežemių ku-rie yra Tiškaus "dušios," nes jam, valsčiuje priklauso 2500 deš. žemės. Miestelis Palanga—jō činšininkai. Iš tam tikrų kaimų, kaip Virš-tininkas, Želva, žmonės liko išmėtyti, o vieton jų folvar-kai sudaryti.

Žemė dirvuojama, o žmo-nes jos šaukiasi... Varguo-menė vasarą dar šiaip taip smilksta, bet žiemą dantis kad ir ant kakalio meskie.

Valstiečiai Ministerio ka-bineto įsakymu (L.Vyriaus-ybės Žinios Nr. 34 Nr. 391. 13 prg.) varyt pastotės nuo arklių aiškiai skriaudžiami. Buvusis grafas pusė vals-čiaus valdydamas, o mažai arklių turėdamas dengiasi skundą iš Tiškaus, nes vals-čius bandė daryti pastotei sulyg valdomos žemės plotu, gavo už tai bart, nes "nesi-laiko įstatymų."

Gyvena už upės Švento-sios latviai, Lietuvos plie-čiai, skundžiasi, kad jie jo-kių žinių ir įstatymų negau-na iš valdžios ir nežina dar tikrai, kuriai valstybei jie tikrai priklausys. Jie taip pat nori but Palangos, o ne Darbėnų valsčiuje, į kurį bu-vo priskirti, kaip jie man aiškinosi, delto kad Lietuvos valdžia norėjusi atmiežt lat-vius, nepalikus vienoj vie-toj, tuo tarpu į Darbėnus ir toliau ešą, ir keliai blogi.

Rubežius čia nenustaty-tas, latviai kažki kodėl tęsia. Musiškiiai nori vest rubežių tiesiai, o latviai trikampiu sau pasilikdami dar 250 deš. žemės ir mažindami mums ir taip siaurą rėžį jurių.

Per rubežių su Klaipėda eina šmugelis daugiausia spiritu. Reikia manyt, kad rubežius nėra stropiai sau-gojamas, nes man yra žino-mas toksai atsitikimas, kad vaikščiodamas Seimo pirmi-ninkas ir kitos "nejaunos a-sabos" perėjo rubežių ir var-gais negalais suradę saugo-jantį kareivį vos nevos jį iš-budino.

Klaipėda. Nejauku daro-si, kada pravažiuoja per Klaipėdos krašto "šlogbau-mus." Ir vieną ir kitą šliag-baumą atidarinėja lietuviai. Kiek vieni turi rusų raugo — tiek antri vokiečių. Tas pat ir drabužiuose—vienų darytas rusiškas, kitų dar-kytas vokiškas.

Ypatingo skirtumo tarp Lietuvos ir Klaipėdos krašto nematai (laukininkuose). Atrodo, kad mūsų suvalkie-čiai laukininkai geriau net gyvena, negu klaipėdiškiai.

Miestas gi kaip miestas. Turi 30 tukstančių gyventoj-ų, daro gerą įspudį kaipo naujai atstatytas. Sunku y-ra ir suskaityt, kiek kartų Klaipėda yra degus ir kiek

pač daug nukentėjo per vo-

kiečių ordenu kares, ku-riems ramybės nedavė žė-niama, nes ten kur dabar Klaipėdos miestas upės Dau-guvos žiotys dar 1252 metais kardininkų ordenas pradėjo savo darbą. Žemaičiai daug kartų puolė ordeną ir tekda-vo Klaipėdai ne vienas smū-gis. Jau žilų senovėj Klai-pėda Lietuviams buvo mair-no vieta savo gaminių sve-timus. Paskui šešiolikta-me šimtmetėje (1552 m.) ir ank-ščiau, Klaipėda atgijo gau-dama prekes iš Lietuvos, dėlko Klaipėdos pirkliai pra-dėjo turtēt, ir tuom sukėlė didelį piktumą Karaliau-čiaus pirklių. Klaipėdos ir Karaliaučiaus santikiai bu-vo įtempti iki 18 šimtmečio.

30-ties metų karės metu (1629—35 metų) Klaipėdą valdė švedai. 1757 m. Klai-pėda buvo patekus rusams. Buvo momentų, kada Klai-pėda priglaudė ir patį prūsų karalių po revoliucijai (1807 m.). Po to ar 4 kartus (1854 m.) visa Klaipėda iš-degė, didžios karės metu bu-vo rusai Klaipėdōj, o po ka-rės išėdo francuzai. Ne be reikalo klaipėdiškiai prie gimnazijos įėjimo Klaipėdōj turi pastatę užrašą:

"per varios cotus per tot discrimenu rorem." (Per tiek daug kankynių, Per tiek ypatingų likimų).

Reikia tad ir tikėtis, kad tiek daug ir "šalta ir karš-ta" mačiusi Klaipėda užbai-gė galų galę tas kankynes ir susiliejus su savo "hinter-landu" artūdu—visa kita Lietuva, dar labiau žydės ne-gu prieš karę.

Politika — sukčių darbas. Tai puikiausiai rodo Klai-pėdos kraštas. Francuzai lai-ko Klaipėdą vien tik dėlto, kad varant lenkų politiką reikalinga yra slopint lietu-vius, ir visur jie stumia prie-kin vokiečius, lietuvius lai-kydami antrąeiliais krašto piliečiais. Francuzų susmul-kinti vokiečiai tiki "nepri-klausomų Memellvadu" ir merginėjasi su lenkais, ta-čiau lietuviai ("mažieji") į-važė tokį kylį, kad ir direk-toriato prezidentas išlėkė laukan, o dabar juo tikrai bus lietuvis, tiktai reikėtų saugotis vokiečių berno.

Mažosios Lietuvos lietu-viams visiems be išimties (taip galima jau sakyt) liko aišku, kad vienintelis kelias jiems liko, tai dėtis su Lietu-va. Pasiliko aiški ir ta "mi-nima Klaipėdos krašto ne-priklausomybė," kuri yra naudinga patiems francu-zams arba lenkams.

Ypač po atsikankymo Ma-žosios Lietuvos ekskursantų Kaune pažiuros sutvirtėjo, kada šie pamatė Lietuvos derlingus laukus, jos miškus. Gaila tiktai, kad Lietuvos valdžia nesistengia įleisti gi-lesnių šaknų Klaipėdos kraš-te. Čia dažnai girdi balsų: "Lietuvos valdžia netik par-davė Tiščės, Gumbinės ir ki-tus lietuvius, bet ir mums nesirupina..." Užmetimai status, bet juose yra ir tei-sybės.

Bijosi klaipėdiškiai mūsų kunigų ir bendrai klerikų. Čia jiems šmėkla, o vokiečių agentai dar pasako, kad už-ėjus Lietuvos valdžiai, ku-

IVAIRIOS ŽINIOS.

—Suv. Vals. kariška vād-žia pradėjo rekrutuot juri-ninkus. Tarnyston priima-tik jau pirmiau laivyne tarnavę, oficierais imama ir ne tarnavusius.

—Didesnė dalis geležinke-lių Suv. Vals. numażino mo-kesčius už produktų perveži-mą, nes valdžia geležinke-liams sumažino įeigų mokes-čius 50 nuosimėiu.

—Kalifornijos valstijos valdžia gavo pareikalavimą nuo darbininkų organizaci-jos I.W.W., kad valstija šių organizaciją pripažintų le-gališka ir leistų jai suorga-nizuot visus darbininkus.

—Bedarbių skaitlius Su-vienytose Valstijose kiek su-mažėjo, nes jų skaitlius jau yra mažesnis negu kad buvo 1914 m. Tada abelnas be-darbių skaitlius susidėjo iš 73 milijonų, dabar jų yra 5-735,000. Vienok su žiemos atėjimu jų skaitlius pasidi-dins.

—Topekoj, Kansas valsti-joj, areštuota keliolika gazalino pardavinėtojų, kurie vieton gazalino, pardavinėjo vandenį, tik primaišius kiek gazalino, dėl kvapsnio nu-davimo.

—Naujoji Zelandija žada užgint atkelti Azijos emi-grantams, o nuo seniau apsi-gyvenusius aziatus ne prileist prie balsavimų laike rinkimų.

—Rhode Island valstijoje bažnytinės organizacijos pra-dėjo agituot, kad legislatu-ra užgintų įvairius žaislus ir pasilinksminimus nedėldie niuose ir kitokių svenčių die-nose.

Philadelphiaj ištiko dide-lė benzino eksplozija, fir-moj Atlantic Refining Co., kurioj nukentėjo 20 darbi-ninkų. Tai antra eksplozija ja toj vietoj, šiais metais.

—Dėl štokos vietos New Yorko mokyklose 100,000 vai-kų mokinama tik po porą va-landų, ir 160,000 dvim at-mainomis, reiškia, vieniems einant namo, kiti eina mo-kyklon.

—Ona Kaufman, Chica-goj, areštavo savo vyrą Au-gustą, už nelaikymą žodžio. Pirmiau susituokimo Augus-tas davė žodį, kad jis visada sumazgos bliudus, dabar jis nuo to atsisakė, ir bliudai jau nuo dviejų savaičių yra ne mazgoti.

—Tula Bowray, Omahoj, iškilmingai šventė savo su-kaktuves 41 metų, per ku-riuos ji dasigyveno 22 vai-kų.

—Senatas planuoja gele-žinkeliams sumažint įeigų mokesčius, už tavorų ir pa-sažierių važiojimą 50 nuo-simčių, tuos mokesčius sude-dant ant patentuotų vaistų.

—Rusija, pritariant Uk-rainos žymesniems valdinin-kams, pasiuntė Rumunijai reikalavimą, kad ta išduotų nigai, misionieriai vers į katalikų tikybą, kad Lietu-voj žmogui nekatalikui bu-si ja didelė bėda ir tt.

Čia noroms nenoroms ki-la mintis, kad mūsų klerika-lai nē nebandyt kišt savo nosies į Klaipėdos kraštą. Jiems dirva Vilniaus sritis, Čia jiems šmėkla, o vokiečių agentai dar pasako, kad už-ėjus Lietuvos valdžiai, ku-

"L. U."

AR JUSŲ KUDIKIS VERKIA? JEI TAIP— GAL GREIČIAUSIA JO MAISTAS JAM NETINKA. JEIGU NEGALI ŽINDYTI SA-VO KUDIKIO IR JEIGU JIS NETARPSTA ANT JUSŲ KRUTŲ PIENO — DUOK JAM.

Borden's
EAGLE BRAND
(CONDENSED MILK)

Tai yra maistas, kuris pasekmingai išau-gino šimtus tukstančių kudikių. Lengvas prirengimui — tik pridėk virinto vandens, kaip nurodyta.

THE BORDEN COMPANY,
BORDEN BUILDING, NEW YORK.

Iškūp šį kuponą DABAR—ir prisiųsk ŠLANDIEN 10

ir gausi DYKAI mės k... KUDIKIŲ GEROVĖ, kuri paaiškina, kaip užlaikyti kudikį sveiku. Taipgi gausi naudingas instrukcijas jusų kalboje.

Vardas
Adresas
0180

Užrašykite "AMERIKOS LIETUVI" savo giminaičiams ir savo draugams Lietuvoje

Skaitymas ir protavimas duoda žmogui stiprybę visuose takuose jo gyvenimo. Skaitant partvyiškus laikraščius, pastoji partijos įnagis ir akiai kovojį, ne kartą pats save įžeidamas, bile tik užganėdint savo partijos vadovus.

"Amerikos Lietuvis" nuo pat savo pradžios eina bepartvyišku keliu, kaip tik tinka skaityt kožnam žmogui, kuris teisybę myli.

Štai ką rašo kaimietis iš Lietuvos apie "Amerikos Lietuvį":

Gerbiama Redakcija "Amerikos Lietuvis." Daug laikraščių aš skaičiau, nes skaitau nuo 9 metų savo amžiaus, bet man "Amerikos Lietuvis" už visus geriausia patinka. Aš gaunu ir dienraštį "Draugą" iš Chicagos, bet nėra man malonesnio laikraščio už "Amerikos Lietuvį" Ačiu jums už gerą siuntinėjimą, nes gaunu kož-ną savaitę, esu labai dėkingas savo giminėms už jų malonę užrašyme man "Amerikos Lietuvis". Pranas Čiepis, Daržiškių kaimas, Raudenio v., Šiaulių apskrītis.

Ką rašo mokinys iš Alytaus mokslainės Gerbiama Redakcija:— Kelis kartus man teko sutikti "Amerikos Lietuvį" kuris mano širdį pa-traukė prie savęs. Prašau tamstos nuosirdžiai pasigailēt manęs vargdienio mokinio ir siunti-nēt man "Amerikos Lietuvį." Kada aš pabaig-siu savo mokslą, tada aš jums atsilyginsiu. Kazys Zvinakis, Krokininkų kaimas, Krokala-ukio valsč., Alytaus apskrītis.

Kareivis 10 pulko Mariampolėje prašo "A-merikos Lietuvį" prisiųst. Sako: — Netikėtai mumis pateko "Amerikos Lietuvis" keli nume-riai. Labai mums jis patiko. Norėtume, kad jis į mūsų pulką visada atsilankytų. Todėl mel-džiam gerbiamų suvalkiečių užrašyti "Amerikos Lietuvį" ir prisiųst mūsų pulkui daugiau litera-turos. Sekretorius.

Toki atbalsiai iš Lietuvos nuo ukininko, nuo moksleivio ir nuo kareivio. Nieko, Lietuvoje taip nereikia, kaip pagelbēt sveikas lietuviškas smegenis vystytis prie išdirbystės, pramonės, pilietystės ir savitarpinio pasiūlėpimo. "Ame-rikos Lietuvis" rupinsis gerais trupinėliais mokslo parent Lietuvos žmonėms auklētis. Kiekvieno amerikiečio priderystė savo drau-gams, savo giminaičiams "Amerikos Lietuvį" už-rašyt.

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury St., Worcester, Mass.

buvusį ukrainų generolą Machny, kurs Rumunijoj bu-li susikalbēt; jokių pagerini-mų kompanija įvest nē ne-maudai.

—SanFrancisce areštuota aktorij R. C. Arbuckle, kurs yra kaltinamas už nu-kankinimą aktorės Virgini Rape, viešbučio kambaryje. Iki teismui jis paliuosuota po 5,000 dol. užstatu.

—Berlyne susirinkęs Vo-kietijos Reichstagas užgyrė naujas valstybės vėliavos su-dėtas spalvas, kuriomis ir reichstago salė papuošta. Nuo dabar Vokietijos vėlia-vas spalvos susidės iš trijų skliautų: juoda, raudona ir geltona, vieton pirmiau bu-vusių—juodos su balta.

—Šveicarijos valdžia iš-leido atsisaukimą į gyventoj-us, kad saugotusi čia atvy-kusių iš užrubežių prohibici-jos propagandistų, ir neklau-sytų jų agitacijos. Vėliaus žadama tokius propagan-distus gaudyt ir vyt iš Švei-carijos laukan.

—Suvienytos Valstijos, nors rengė pirmiau nusigin-klavimo konferenciją, pas-kaus ją užvadino tik kon-ferencija ginklavimosi apru-bežavių, vienok plenuoja surengt rezervą iš 4 milijonų kareivų.

Indianos valstijoj ikišiol buvo leidžiama balsuot gre-ta šalies piliečių ir tiems, kurie dar tik "pirmasias po-pieras turėjo. Dabar šiems pastariems balsavimas vals-tijos tiesomis tampa užginta, balsavimo tiesas paliekant tik piliečiams.

—N. Karolinos valstija pataisymui vieškelių neturė-dama pinigų, pasiskolino iš New Yorko bankų 5 milijon-us dol., už kuriuos mokės 5.95 nuosimti. Paskolos ter-minas ne aprubežiuta.

—New Yorko miesto val-dyba tariasi išpirkt gatveka-rių linijas iš privatiškų kom-panijų ir jas paimt miesto

nuosavybėn, nes su kompa-nijomis miesto valdžia nega-li susikalbēt; jokių pagerini-mų kompanija įvest nē ne-mano.

—Berlyne įvyko moterij asociacijos suvažiavimas, ku-riame dalyvavo apie 500 at-stovių. Suvažiavime nutar-ta visokiais budais boiko-tuot iš užrubežių atgabena-mus valgių produktus dėl jų brangumo.

—Washingtonē tapo a-reštuotu mokesčių biuro už-žiurėtojo padėjėjas Ricgme-yer. Jam primetama kaltė kyšių priėmime, už kuriuos jis suteikdavo patarimus kaip galima išsisukt nuo mokesčių.

—Utah valstijoj, į pietus nuo Salt Lake City Rich-field, Elsinore ir Monroe buvo keli lengvi žemės dre-bėjimai, kurių dėlei Elsinore sugriuvo viena mokykla.

—Bėgyje pastarųjų pen-kių savaičių, tarp Suvienytų Valstijų ir Ispanijos, nuo laivų, trukių ir kitokių siunti-nių su auksu ir Suv. Valst. pinigais, už 140,000 doliarų.

—Per pastaruosius tris mėnesius Vokietijos Geležin-keliai davė nepritekliaus 13,500,000,000 markių. Kad pridengus šitą nepriteklį ir apsisaugojus nuo jo ateityje, valdžia rengiasi pabrangint pasažierams važiavimo ti-kietus ir pervazos mokes-čius.

—Kalifornijos valstijos legislatūra, kuri ikišiol viso-kiais budais varžė ateivių tiesas, dabar išleido įstaty-mą, kuriuomi leidžiama steigt mokyklas mokinimui svetimų kalbų. Šiuomi pasi-naudos japonai ir chinai.

—Iš ingulos ant laivo "George Washington" atsta-tyta nuo darbo 200 ateivių jureivių ir jų vieton priimta "amerikonai."

AMERIKOS LIETUVIS

The Lithuanian Weekly
Published Every Thursday
at Worcester, Mass.

Subscription Rates:
In United States \$2.50
To Foreign Countries \$3.00
Advertising rates on application.

M. Paltaunavičia, Publisher,
15 Millbury st., Worcester, Mass.

Entered as Second-Class matter
September 29, 1914, at the Post
Office at Worcester, Massachusetts,
under the Act of March 3, 1879.

Savaitinis laikraštis
"AMERIKOS LIETUVIS,"
Leidžiamas kas trečiavadienį.
Prenumeratos kainos:
Suv. Valstijose metams \$2.50
" " " " 6 mėnes. \$1.25
Kitose viešpatystėse metams \$3.00
" " " " 6 mėnes. \$1.50
Pavienis numeris 5 centai.

Prenumerata turi būti apmokama
iš viršaus. Prenumeratos metas skai-
tosi nuo dienos užsirašymo.

Pinigų geriausia siųsti Pašto
Money Orderiu, adresuojant:
"AMERIKOS LIETUVIS,"
15 Millbury st., Worcester, Mass.

**ŠIADIENINIS BRANGUMAS IR JO
PRIEŽASTIS.**

Nerasime šiadien žmogaus kurs nesiskustų ant didelio brangumo. Mažiausias daiktas, kas tik yra reikalingu žmogaus gyvenime, apkrautas nepasiekiamomis kainomis. Ir tai netik valgio produktai, netik drabužis, netik gyvenimo kambariai, bet abelnai viskas yra neapsakomai brangu. Ir žmonės kenčiantį tą brangumo neatkeliamą našą kasdien kilnodami dejuoja ir laukia kada tam brangumui bus galas, ar bent šiek tiek tokiu lengvesnė permainos. Bet ne kiek mažiau žmonių stato klausimą, kodėl toks brangumas viešpatuoja, ypač šiais sunkiais krizės laikais, kada darbai neina, kada žmonės nedirba, kada viskas turėtų būti pigu, dalykai eina visai atbulon pusėn, nes niekas ne atpinga, o kaip kas dar ir pabrangsta. Nestebėtina, kad viskas buvo brangu karės metais, kada fabrikuose darbai pšykėjo dienomis ir naktimis, kada darbininkai uždirbdavo dideles algas, kada visi turėjo pinigų pilnus kišenių ir net nežinojo kaip juos sunaudot. Tada pramonikai matydami žmonių lobius, naudojami proga ir už visoki daiktą nuo žmonių plėšė kiek tik norėjo ir kiek pajiegė. Betgi dabar tik jau kiekvienam matoma, kad plėšt nėra iš ko, vienok plėšiama. Ypatinai tas viskas labai keistu ir stebėtinu išrodo tiems, kurie dar atmena, ar nuo kitų yra girdėję ir aiškiai suprātę apie praeitus bedarbių ir panikos laikus 1893, 1894 ir 1895 m. kada darbų nebuvo, žmonės darbo ne turėjo, o vienok pigiai pragyveno. Sako bepiga, tada buvo, kad žmonės sugriebę kokį darbėlį nors ir trumpam laikui, dirbo už 1,25 per dieną ir per mėnesį uždirbo apie 37 doliarus, kad už tuos buvo galima pragyvent 3-4 mėnesius, kadangi tada už doliarį buvo galima gaut 22 svarus cukraus, už 85c. 50 svarų miltų, 1.75 geriausias kurpes, už 6-8 doliarus buvo galima nusisamdyt gerus gyvenimo kambarius vienam mėnesiui, o daugelis žmonių gyveno ir nieko nemokėdami, nes daug namų stovėjo tuščių, tai savininkai leisdavo tokiuose namuose žmoniems gyvent dykai, nes kitaip, jei tušti namai sudegtų, savininkas negautų apdraudos pinigų. Bet kaip šiadien būtų galima gyvent prie tokių aplinkybių, kuomet už viską žmonės plėšiama su kraujais, už mažiausią daiktėlį, ir nežinia kodėl taip plėšiama.

Didelio brangumo šiadien yra priežasčių labai daug, iš kurių stambiausio-

mis yra trys: nupuolimas vertės valiutos, organizuota pramonėje spekuliacija ir valdžios išlaidos. Tai stambiausios ir svarbiausios brangumo priežastys, kurios vargiai kada nors išdils; jos laikui bėgant gal kiek sumažės, bet apie abelną jų išnykimą labai abejotina.

Nupuolimas biržoje valiutos yra labai svarbia priežastis. Skaitytojai jau aiškiai žino, kad Rusijoje už bent kokį niekniekį reikia mokėt tukstančiais rublių. Lenkijos miestuose už bludėlį kopustų restauracijoj kelevis turi mokėt 700 markių. Caliejoj už nuvalymą čebatų reikia mokėt 500 golderių. Rumunijoje už pakelį cigarečių reikalauja 200 leų. Turkijoje už vieną cigarą reikia mokėt 120 plastrų. Kodėl ten taip viskas brangu? Todėl, kad valiuta ten beveik neturi jokios vertės. Pinigų, teisybė, yra kaip šiukšlė, bet kas iš tokių pinigų, kad jie nieko ne gvarantuoja. Tai paprasti popiergaliai, šiaip-taip išmarginti ir paliduoti kokių valdininkėlio, kurs vieną dieną yra valdininku, o kitą dieną gali but paprasu gatvėsliaviu. Todėl už tokių vadinamų pinigų dideles kruvas galima gaut tik kokį menkniekį, o už geresnius daiktus tokių pinigų reikia mokėt didesnes kruvas. Ir žmonės moka, nes tų pinigų nvestokuoja, o jei stoka ir pasirodytų, tai už kelių valandų spaustuvės jų tiek prispausdins, kad ir pora arklų nepavežtų.

Suvienytų Valstijų valiuta nors nėra taip nustumusi kaip Europoj, tai vienok ji yra biržoje nupuolus gana žemai. Apie prieš 5 mėnesius Suvienytų Valstijų valiuta stovėjo taip žemai, kad vadinamas doliaris biržoje turėjo vertės 37/4 centų. Tad perkant ką nors ir už pirkinį mokant vieną doliarį, buvo gaunama pirkinis tik vertėje 37/4c., arba sulyg mokamo pinigų mokėta 62% c. daugiau negu pirkinis buvo vertas, arba tiek mokėta perdaug.

Valiutos nupuolimo priežastis yra tame: šalies turtas arba valiuta yra tik auksas ir sidabro pinigai. Kada valdžiai yra reikalingi pinigai, valdžia ištraukia iš apyvartos aukso ir sidabro pinigus, o tų vieton išleidžia popierinius pinigus, kurie skaitosi tik paliudijimais už tikruosius pinigus, todėl ant tų paliudijimų ir būva pasakyta: "Pay to the bearer one dollar in silver," arba "pay ten dollars in gold." Reiškia, šitas valdiškas paliudijimas gvarantuoja tikrąją valiutą. Kada valdžiai reikalinga dar daugiau pini-

gų, tai ir šitie paliudijimai, vadinami sidabriniais, ar auksiniais sertifikatais, ištraukiami iš apyvartos, o jų vieton paleidžiama už anuos gvarancijos aukso ar sidabro paliudijimus kiti paliudijimai, vadinami "Federal Reserve Notes." Apart šitų, reikalui esant dar išleidžiama taip vadinamos "United States Subject Notes." Šių pastarųjų nė viena nė antra jau ne gvarantuoja sumos išmokėjimą auksu ar sidabru, kadangi tai yra jau tik taip vadinami "margičiai" ant tikrojo šalies pinigų, ir jie jau nustoję tris dalis tikros valiutos vertės, ir nieką nepriverčia jų savininką išmokėt jų pilną sumą nė auksu ar sidabru, ar tokiomis sertifikatais. Jos gali but išmokama tavoru tokios vertės, kokią gali pirklis ar pramonininkas apkainuot sulyg savo išrovavimo, kadangi "pinigas" savo vertę ne gvarantuoja. Todėl čia jau yra proga apiplėšt perkančius, kada var-tonei paleista šitos rušies pinigai.

Bet su šitokiais pinigais dar pusė bėdos, nes jie yra valdžios apyvarton paleisti ir valdžiai reikalaujant sugrižus normališkuo vagon, jie bus išmokėti pilnoj sumoj. Skaudžiausias vienok smugis pramonėje kyla tada, kada iš apyvartos buva ištrauktos ir šitos "notos," nors iš dalies, o jų vietą užpildo savo "pinigais" paprastosios bankos. Skaitytojai gerai atmena kaip prieš karę buvo daug auksinių sertifikatų. Užėjus kare, tas viskas dingo. Bankos viską išgaudė perdavė valdžiai ir išleido savo privatiškas kvitetas. Didele retenybe buvo kur-ne-kur matyt "Federal Reserve" ar "United States Notes." Apyvartoje buvo beveik išimtinai vartojama tik bankų privatiškos kvitos. Nesirado nė vienos, kad ir menkiausios bankos kuri nebūtų išleidus savo privatiškus "pinigus," kurie nieko kito nereiščia kaip tik pasitikėjimo ženklė, vertėje beveik nedaugiau ką reiškiantį kaip Rusijos vadinamas rublis. Ir tokiu būdu Suvienytų Valstijų doliaris atsidūrė 37/4c. vertėje. Sidabro pinigai nors ir pirmiau buvo kalami iš ne pilno svarumo sidabro, bet laike karės ir tie tapo išgaudyti ir jų vieton išleista taip vadinami "Liberty Coins," kurie yra nu-kaltais iš visai menkos tios sidabro. Tad susilaukus tokios vertės pinigų, nereikia labai stebėtis, kad viskas ne apskomai pabrango.

Dabar bankų privatiškieji "pinigai" jau nyksta ir jų vieton kaskart dauginasi Federališkos Rezervos ir Suvienytų Valstijų Priedinės "notos," kurios neseniai apyvartoj buvo retenybe. Reiškia, pinigai jau pamažėli grįžta augėtesnėn savo verten ir todėl nekuri dalykai jau atpinga. Atpigo plėnas, geležis, nafta, cukrus, gumas, tuli išdirbiniai ir tam panašiai, bet tai jau čia tik urmo pirklyboje. Darbininkams algos irgi mažinamos, kadangi apyvartoje mažėja bankų privatiškieji "pinigai," arba pinigai brangsta. Bet žmonės to ne jaučia ir joks atpigimas nėra

matomų, nes brangumo palikymui yra dar dvi stambios priežastys.

Antroji brangumo priežastis tai organizuota spekuliacija. Šiadien nerasime pramonėje šakos, kuri nebūtų organizuota, ir susirišus su "trustu." Dabar spekuliantams geriausia progama taip vadinamos "United States Subject Notes." Šių pinigų, pavojaus neturi, nes jei ir atsirastų koks konkurentas, jie greit su juom apsidirbs. Jie visus produktus superka urmu ir parduoda smulkiems pramonininkams, imdami didžiausias kainas, kad prisiplėšt daugiau pinigų, kol jie yra žemame laipsnyje, o kada valiuta sugriš savo normon, jiems pinigai grįž tikrojo savo vertėje ir pelnas pasirodys kuodi-džiausias. Jie žino ką daro.

Organizuoti spekuliantai yra skaudžiausia žmonių plėgga. Jie yra niekas kitas kaip tik legališki plėšikai, nes prisitaikę prie įstatymų, juos sunauodja savo pelnui, kurį jie sau krauja, medegiskai plėsdami ir užmušinėdami žmones. Kol jie savo amatą varys, žmonės visada jaus jų plėšimus ir iš jų pusės turės pavojų. Ar jie kada išnyks, yra abejotina, nes vargiai greit rasis spēka, kuri juos išnaikins. Valdžia daug kartų skyrė įvairias komisijas ir tyrinėjo jų darbus, bet apart padarymo išlaidų šimtais milijonų doliarų, daugiau nieko ne atsiekė.

Trečia stambioji brangumo priežastis tai valdžios išlaidos. Valdžia kaskart reikalauja daugiau pinigų išlaidoms ginklavimosi, kariuomenės užalkymui, jei ne kariavimui su užrubežinėmis šalimis, tai bent naminei atsargai. Prohibicija išsuostė valstijų, miestų ir išdalties federališką išdą, prie to dar įbruko armijas visokių agentų prohibicijos ganymai, kas milžiniškai padidino išlaidas, ir tokiu būdu pinigų jieškoma iš žmonių. Kraujama mokesčiai ant nejudinamos nuosavybės savininkų ir pramonininkų, o tie prisimynę engia savo "kli-jentus," netik kad atsiėmus tą ką reikia atiduot valdžiai, bet kad ir sau dar šitą pelnius.

Tai trys stambiosios šiadieninio brangumo priežastys, o smulkesnių tokių priežasčių yra didelė daugybė.

**DAILIOS DRAUGIJOS IR
DAILININKAI!**

Ne senas laikas prabėgo kaip laikraščiuose tilpo protokolas Amerikos Lietuvių Dailios Draugijų Sąjungos. Kas atyžiai jį skaitė, tas aiškiai žino šios Sąjungos tikslą. Bet nežinia kodėl didmiesčiuose lietuvių Dailios Draugijos dar iki šiol nesirengia Sąjungon prisidėt. O juk turėtų but privalumu kiekvienos tokios Draugijos spiestis vienam burin, vienyt savo spēkas ir stengtis auklėt vieną kuną, kad išauklėjus didesnę spēką. Juk turėtų but gana aišku, kad musų Dailios Draugijos dar neturi spēkų, neturi užtektinai turto, idant musų sceną padaryt įvairesne ir turtingesne, nes tam visam neturime nė

dainų, nė dramos, nė muzikos veikalų. Neturėjome jų daug pirmiau, o per pastaruosius kelis metus, ypač per karės metus, išsibaigė ir tie patys, menkučiai, kuriuos turėjome. Dabar reikia veikalų, bet nėra mums juos kur gaut. Dykai niekas juos ne gamina. Ir todėl mums parsieina patiems, scenos dailininkams, veikalų jieškot, ir išleisti. Kad tą galėjus atlikt, pavienėms draugijoms nedrasu rizikuot su savo menku izdu, nes spēkų turėt reikia daugiau, negu bent viena iš pavienų musų scenos dailios draugijų gali jaustis turinti.

Amerikos Lietuvių Dailios Draugijų Sąjunga pasiskyrė savo tikslu nevien auklėt scenos bėpartvyškąją dailą, bet tuom patim yra šau pasiskyrusi gaminimą ir išleidimą scenos dailos veikalų. Kad būtų galima nu-veikt didesnį ir naudingesnį musų neturtingos scenos dailos darbą, kiekviena šitos rušies draugija yra kviečiama glaustis didesnin burin, dėtis prie ALDD Sąjungos, kad atgaivint šiais laikais beveik apmirusią Amerikos lietuvių scenos dailą, kuri dėl spēkų mažumos, dėl veikalų stokos, pergyvena sunkiausias dienas.

Musų scenos dailos mylėtojai – dailininkai, kurie draugijoje tur įtekmėjimams vadovauja, maloniai yra kviečiami atkreipt savo aty-dą į šituos mano pakvietimo žodžius, ir pasidarbuot savo draugijoje, išaiškinant joms ALDD Sąjungos tikslą, kad prisidėtų Sąjungon. Šiais sunkiaisiais metais, kada viskas eina nelengvai pakenčiamų aplinkybių vedamais keliais, jungimasis ir susivienijimas mums yra ne išvengtina. Kada mes susivienysime didesnin burin, tada ir darbas mus bus naršesnis, ir veikimo harmonija mielesnė.

Jei kas pageidautų kokių informacijų kaslink ALDD. Sąjungos, kreipkitės laišku, o aš su mielu noru ir laiko nesutrukdęs, suteiksiu visas žinias. Ypač būtų pageidaujama, kad visos scenos dailios draugijos (chorai, lošėjai, muzikantai, dramaturgai, eilinininkai, kaip pavieniai dailininkai, irgi kviečiama Sąjungon prisidėt) iš Naujos Anglijos kolonijoj susivienytų, nes čia ir skaitliūs jų didesnis, ir darbas jų pageidaujamas daugiau, ir kaip ant pradžios, prie spartesnio ir pagreitinamojo darbo, susitarimas būtų greitesnis.

Siuomi tariau ačiu, vardan ALDDs, visiems tiems laikraščiams, kurie patarnavo mums pirmiau, ir tiems, kurie talpins musų raštus.

Su visokiais reikalais kreipkitės prie manęs, adresu: 15 Millbury st., Worcester, Mass.

ALDD Sąjungos sekretor.,
A. J. Gotautas.

HYMANSO AVANPROJEKTO AKTAS.

(Liet. Inf. Biuras)

Ištisas avanprojekto tekstas, išteiktas Gėnevoje lietuvių ir lenkų delegacijoms ir atidėtas svarstymui iki Rug-sėjo 12 d. skamba taip:

Str. 1. Abi valstybės pri-

pažįsta viena kitos nepriklausomybę ir suverenitetą. Jos pripažįsta bendrus interesus, dėl kurių randasi bendro veikimo sistema, paremtą tam tikrais konferencijose sutarimais.

Str. 2. Rubežius tarp Lenkijos ir Lietuvos valstybės eina Curzon'o linija iki Nemuno, išilgai Nemuną iki Druskininkų, toliau linija: Druskininkai, Sena (Stara) Rūda, Ežerai (Jaziorų) pasiekia Nemuną iki Bėrezynų itakos, tiesią linija į rytus iki susitikimo su Rusijos rubežium, nustatytu Rygos sutartyje.

Str. 3. Vilniaus srytis Lietuvos valstybėj sudaro autonomišką kantoną. To kantono rubežiai bus praversti maždaug lygiomis dalimis padalinant dabartinę neutrališką zoną; jos eis iš rytų nuo Giedraičių, Širvintų, paliekant Vilniaus kantonui geležinkelį Vilnius-Varėna.

Str. 4. Vilniaus kantonas, organizuotas pamatais, panašiais į šveicarų kantonus, laisvai pasirinkus kantonališkus valdininkus. Atstovybė Centraliniame Seime bus proporcionališka jos gyven-tojams. Centralinė Lietuvos Vyriausybė santykiy su Vilniaus kantonu turės tokias pat privilegijas (atribucijas) kaip federališka Berno Vyriausybė, santykiy su Šveicarijos kantonais. Centralinė Vyriausybė ir Centralinis Seimas bus Vilniuje.

Str. 5. Armija bus suorganizuota, šaukiant kariuomenę srytimis. Vienetai, pašaukti Vilniaus kantone, ir vienetai, pašaukti likusioj Lietuvos teritorijos dalyj galės išeit iš savo šaukimo zonos tik karės atvėju arba jei viešoji tvarka būtų ardoma. Vilniaus kantono kariuomenė bus laikoma Vyriausios Lietuvos Vadovybės žinioj.

Str. 6. Oficiališkos kalbos visoj Valstybėje bus lenkų ir lietuvių.

Str. 7. Visoje Lietuvos Valstybėj bus užtikrinta plačiausios gvarantijos visoms mažoms mokslo, tikybos, kalbos ir draugijų tiesos srytyse.

Str. 8. Užrubežio politikos ryšiui abu, Lietuvos ir Lenkijos Seimai, pasirinkus delegacijas iš lygaus narių skaičiaus, eidami proporcionališka atstovybės sistema taip, kad iš svarbesnių partijų būtų atstovų. Tos delegacijos, bendrai posėdžiaudamos, balsų dauguma spręs, kurie klausimai interesuoja abu kraštus. Užrubežio politikos bendrojo intereso aktai, kurie reikalauja įstatymo sankcijos, bus iš pradžių surengti dviem delegacijom, drauge posėdžiaujančiom. Jų priimtas tekstas bus leista abiem Seimam patvirtint.

Abi Vyriausybės pažymės po lygų skaičių atstovų, kurie sudarys užrubežiu reikalų tarybą; ta taryba turės uždavinium studijuot klausimus, kurie bendrai interesuoja abu kraštus, ir paruošt bendrąjį darbo programą. Ji redaguos raportą periodiškoms Vyriausybų konferencijoms.

Str. 9. Bus padaryta militariška apsigynimo konvencija šiais pamatais:

a) Abiejų generališkų štabų susitariama dėl kariuomenės mokymo ir organizacijos metodų priėmimo;

b) Abu generaliniai štabai susitaria taikos metu paruošimui bendro veikimo plano kare ištikus, taip pat ir dėl mobilizacijos, koncentracijos transportų ir paskirstymo kariuomenės parubežiuose. Šitas nutarimas bus vykdomas periodiškų konvencijų keliu. Be to nuolatiniai ryšiai būtų užtikrinti tam tikro nuolatinio tyrimų ir bendravimo organe;

c) Lietuvos armija kope ruos kariuomenę ir karės priemonėmis su Lenkijos armija už Lietuvos rubežių. Lenkijos ir Lietuvos kariuomenių kooperacija Lietuvos teritorijoje. Naudojimas viena antros teritorijos keliais, geležinkeliais ir tt. bendriems strategiškams reikalams;

d) Bendriems abiejų armijų veikimams prasidėjus nustatoma viena vadovybė, bet vyriausioji Lietuvos armija pasiieka sugrupuota Lietuvos vadovybėje.

Abi vyriausybės sprendžia ar karės turi gynomosi pobudžius ir ar abi šalys esančios pasiryžusios viena kitai duot paspirtis. Jei-gu čia nebūtų sutikimo, tai klausimas bus pavestas išanksto paskirtai Tautų Sąjungos Tarybai, abiem šalim sutinkant.

Str. 10. Tarp abiejų kraštų bus padaryta ekonomiška sutartis, einanti toliau, negu didžiausio palankumo principas (la coluse de la nation la plus favorisee).

Abi valstybės pripažįsta viena antrai laisvą jų produktų išvežimą su išimtimis, sukeltomis ar jų vidaus metinės tvarkos, ar iki bendros pinigų sistemos nustatymo, kurso skirtumo.

Bendrai ekonomiška Taryba, į kurią eis po 3 atstovus nuo abiejų vyriausybų bus pavesta:

1. Prižiūrėt muitų sutarties vykinimą;
2. Ruost eventuališkus šios sutarties pakeitimus;
3. Nagrinėt visus bendrus ekonomiškus klausimus (transporto, komunikacijos, pinigines ir fiskalines tvarkos, monopolijų, produktų pirkimo užrubežiuose, ekonomiškų konvencijų). Ji (taryba) įteiks vyriausybėm bendra raportą.

Str. 11. Lietuva suteikia Lenkijai laisvą priėjimą prie jurių ir laisvą komercijos perlaidą. Be to, kaslink Klaipėdos uosto, tai abi šalys susitarės dėl nusistatymo, kuris, duodamas pilną autoritetą Lietuvai, kuri rezervuotų Lenkijai tiesą bent kuriuo laiku naudotis uostu, lyginai kaip ir Nemunu, visokių rusių transportams, tame ir amunicijai ir karės medagai. Jeigu būtų prieta prie susitarimo, Hymans prašytų Tautų Sąjungą paremt programą Santarvės valstybių priimtą.

Str. 12. Jei kiltų nesusi-pratimai, abi šalys apsiima pasiduot sprendimui taikos komisijos, kurią Tautų Sąjunga skirs, abiem šalim sutinkant.

PO MEDŽIU

Malonūs broliai ir sesers! Aną kartą pabaigus čia mums savo pasikalbėjimus ir skirstantės visiems prienamų, vienas pusamžis žmogus užkalbinęs mane, klausė patarimo, ar būtų naudinga sutvėrus naują draugystę. Man jo paklausus kokia draugystė, sulyg jo nuomonės, būtų reikalinga naujai tvirt, jis man paaiškino, kad jam pageidaujama pašelpinė draugystė. Aš jam aiškinau, kad pašelpinių draugijų lietuviai turi jau užtektinai ir todėl naujų tvėrimas yra nereikalingu, jis man tikrino, kad dabar esančiose draugystėse dalykai nėra atsakinčiai vedama, kad susirinkimėse niekas neklausia gerų patarimų, negi priima gerus įnešimus, todėl, jo nuomone, ir yra reikalinga nauja draugystė.

O tai tame ir yra mūsų viengėnių didelis nesubrendimas ir užsispyrimas prieš skaldymo savo spēkų. Jei draugystės susirinkime vienas ar kitas padavė savo sumanymą, ir jei tas sumanymas susirinkusiems pasirodė nepraktišku dėl kokių nors priežasčių, tai tuojau piktnumai ir kerštas, tam griebiamasi tuojau savo paprasto įrankio, suskaldyt savo spēkas, kurias senesnės draugijos tvėrėjai rinko vieną prie kitos. Tokiems užsispyrėliams niekas ne kainavo draugijos įsteigimas ir jos išauklėjimas, jie nežino kaip buvo sunku draugiją įkurti ir ją įgyvendinti, tai tą viską ne apvertindamas ir veržiasi pirmyn su savo savimeilės tikslu, rodosi, kad tik tam, idant jo manomos naujos draugystės susirinkimas priimtų jo gerąjį įnešimą. Ir kiek galima matyt ir suprast iš tokios žmogaus kalbos, kitam jis ir ne pageidauja sau atskiros draugijos, lyginai jis ir prieš senąją draugystę daugiau nieko neturi, kaip tik kerštą vien užtai, kad ta nepriėmė jo įnešimo.

Broliai ir sesers! Toki pavienių žmonių išsišokimai su keršijimais yra tai didelė savimeilė. Saumylis žmogus gyvena tik sau, nieko ne jausdamas ir su nieku nesiskaitydamas. Jeigu jam gerai, tai gerai, o jei jam blogai, yra blogai. Toks žmogus yra bejauslis, nes jis ne jaučia, kuomet kitiems gerai ar blogai, ir tai dar net tada, kada gerai ar blogai daugumai. Jis ne atsi-

žvelgia, kad susirinkime viskas priimama, ar atmetama balsų diduma, ir ne supranta, kad mažuma, o ypač vienas, turi sutikt su dauguma. Juk dauguma visgi daugiau gali matyt ir geriau permatyti, ar įnešimas vertas priėmimo ir įvykdinimo, ar ne. O čia atsiranda žmogus, kurs jaučia tik save, kurs mano tik save esant neklaidingu, ir geriausia viską išmanančiu.

Naujas draugijas tvirt nereikia, ir jei kas apie jų tvėrimą mano, tas mano klaidingai. Lietuviai draugijų turi jei ne per daug, tai bent pilnai užtektinai. Jau tie laikai praėjo kada buvo reikalingu draugijų tvėrimas. Šiandien kiekvienoje lietuvių kolonijoje rasime po kelias pašelpines draugijas, paremtais vienu ir tuom patim tikslu—išmokėjimu sergantiems nariams pašelpos ir mirusius palydėti į kapus. Šitas draugijas tik reikia remti, prie jų priklausyti ir tuomi didinti jų narių skaitliu ir išda. Kada draugija turės daug narių ir išde pinigų, kiekvieno nario ateitis, kiek ją aprubežiuoja įstatymai, bus užtikrinta. Didesnė lietuvių kolonijose šiandien yra senos pašelpinės draugijos, kurios tukstančiais skaito savo narius ir desėtkais tukstančių išde esančių doliarus. Taip yra su draugijomis senomis ir įsigyvenusiomis, nes jos pas žmones turi jau įsigyventą įtekmę. Žmonės prie jų radosi, nes gerai žino, kad susirgus ir keliems nariams ant kart, pašelpa visiems bus išmokėta, kadangi išde pinigų draugija turi užtektinai.

Bet kitaip yra su draugijomis, kurios susitvėrė vėliau, ir susitvėrė galbut tik su keršto tikslu, susitvėrė tik todėl, kad vienas ar kitas iš anų draugijų narių, butinai užėgėidė savo geriausias su nanyms įteikt susirinkimui, tuos sumanymus, kurie jau įsigyvenusios draugijos susirinkime nebuvo priimt is. Tokių vėlyvų ir galbut su keršto tikslu susitvėrusių draugijų narių skaitlius visada svyruoja; tai biskį didesnis, tai kiek mažesnis arba ir visai mažas, nes prie jų spiečiasi tik pabėgėliai senesnių draugijų. Su nariais svyruoja ir turtas, todėl ir atsitikus nelaimei, mirštant daugiau narių, jau išde randasi nera-

mumas. Apar to dar ir pačioj draugioj (kartais pasi-taiko tvarka ne kasžinkokia, nes susispietus čia iš kitų draugijų pabėgėliams sukerštais, ta pe jų tankiai kyla nesupratimai ir kerštai.

O ypač labiausia tvėrimas naujų draugijų šiandien visai nereikalingas, nes viena, dabar sunkūs laikai, tad dėl bedarbių, stoka narių iš anksto galima drasiai nulemt. Antra, tai lietuvių imigracijos apstojimas; dėlko narių negalima tikėtis, nes iš lietuvių kandidatams ne atkeliaujant, o čia priau-gančiai kartai kas kart vis labiau kryptant prieš sve-timtaučių ir tolinantės nuo savųjų, tikėtis gero negalima, nes be narių, ne augs ir išdas, o be išdo draugija gyvuot negali. Iš parengiamųjų vakarų nereikia nieko tikėtis, nes dėl bedarbių ir ne apsakomo visko brangumo, vakarai duoda tik nuostolius. Galiaus dargi ir žmo-nės įvairiomis draugijomis, kuopomis, bendrovėmis, sąjungomis ir tam panašiomis organizacijomis, dėlei jų daugybės, yra tiek jau pri-sikamavę, kad ir pačios draugijos reikalus nėra kam vest, jokia komisijon ar valdybon, niekas nenori ap-siimt, lyg sąžinei kurstant, kad tai vis nereikalinga ir kad be to galima apsieit. Mat praėjo jau tie laikai, kada nariai dėl pasišventimo varžėsi draugijų darbais ir valdybose vietomis. Tada mat žmonės buvo pasišventę ir todėl lenktyniavo vienas su kitu, kad padaryt daugiau darbo ir naudots savo draugijai. Šiandien jau kas kija. Senieji veikėjai jau nuseno, išėikvoję savo iner-giją, ir nuilse jau nenori kankintis. Jie norėtų, lyg tas ukininkas, pavedę savo vaikui visą turta, ramiai baigt gyvenimą. O čia tie vaikai, jaunesnieji nariai, lyg žiuri į kitą pusę, ne į tą, kurią sukūrė jų pirmtaku-nai. Jie jaučiasi, kad jie užsimokėdami savo mokesčius ir pildydami konstitucijos jiems priverčiamasias pareigas, yra užtektinai pasidarbavę, na, ir jaučia tuoskiitlius visada svyruoja; tai biskį didesnis, tai kiek mažesnis arba ir visai mažas, nes prie jų spiečiasi tik pabėgėliai senesnių draugi-jų. Su nariais svyruoja ir turtas, todėl ir atsitikus nelaimei, mirštant daugiau narių, jau išde randasi nera-

gijos reikalingumą, jei ji nėra tvėrima tik tuom laikinai, kaip Lietuvos paskolos ar tam panašiai. Dabar ne laikas tvėrimui naujų draugijų, sąjungų ar bendrovių, nes iš jų niekas išėit negali. Kitaip elgiantės, naujas draugijas tvėriant, tai tik būtų gaisšinimas laiko, mėtymas sunkiai uždirbtų pinigų ir skaldymas senesniųjų organizacijų, o daugiau nieko. Nebukit savęs nusilpninto-jais, bet palaikytojais to, ką pirmesnieji mūsų vien-gėniai yra jau sutvėrę.

LIETUVIAI AMERIKOJ

Gardner, Mass. Tarpe vietinių lietuvių nuo tulo laiko egzistuoja slapta, priešvaldiška organizacija, kuri seniau save vadindavosi Lietuvos Komunistų Sąjungos 89 kp. Dabar nuo pradžios 1920 metų, kuomet valdžios agentai buvo areštavę 10 komunistų ir jų kalbėtoją Alfredą Karalių, nuo to komunistų kuopa viešai niekur nepasirodė; buvo manyta, kad nuo Alfredo Karaliaus arešto, kuomet dingo lietuvių komunistų 3,000 doliarų parankos už Karalių, komunistų kuopa mirė. Vienok taip manant buvo apsirakta. Dabar nuo tulo laiko jau paaiškėjo, kad vietiniai lietuviai komunistai, kurie net buvo ant stirnų salos, turi susiorganizavę kokią slapta, priešvaldišką organizaciją, kuri kaip kada užsivardina A.L.D.L.D., kaip kada L.D. D. kuopa ir tt. Šita organizacija, jeigu ji ne erzintų vietinių lietuvių, nieko nebūtų galima sakyti, bet, kad ji kartas nuo karto tarp vietos lietuvių platina įvairius radikališkus - komunistiškus lapelius, šaukia ne remt atkomus Lietuvos, keikia tuos lietuvius, kurie perka Lietuvos Laisvės Paskolos bonus, rengia lietuvių politiškiems ištvirkėliams prakalbas! Taip ir ši slapta organizacija (dabar ant 26-7 Rugsėjo parsikvietė iš New Yorko Jukelį, Am. lietuvių radikalų—komunistų "papa." Šitas lietuvių politiškas ištvirkėlis pirmame vakare, 26 Rugsėjo, Corino salėje, visą savo egojizmą, aklą užsispyrimą, ant Lietuvos išlejo. Kalbėtojas išsireiškė, kad "Lietuvoj dabar yra tokia valdžia kaip kad Amerikoje, buržuaziška. Na," po vėlnių su tokia valdžia. Dabar Amerikoje milijonai bedarbių badauja. Šalin tokia valdžia! Reikia ji iš pamatų išgriauti ir vietoje jos įstatyti darbinikišką - sovietišką valdžią, kaip kad yra Rusijoje."

Komunistui Jukeliui Amerikos buržuaziška valdžia yra lygi Lietuvos buočių valdžiai. Tai, anot Jukelio, ta budelių valdžia, kam ji nesuteikia Amerikos visiems darbininkams darbo. Koks tas Jukelis apjaukėlis—fanatikas! Dėlto Amerikos valdžia yra budelių valdžia, kad ji nesujieško trims milijonams darbo. O Rusijos bolševikų valdžia, kuomet turi 30 milijonų bedarbių ir jiems neduoda darbo, tai gera!.....

gijos reikalingumą, jei ji nėra tvėrima tik tuom laikinai, kaip Lietuvos paskolos ar tam panašiai. Dabar ne laikas tvėrimui naujų draugijų, sąjungų ar bendrovių, nes iš jų niekas išėit negali. Kitaip elgiantės, naujas draugijas tvėriant, tai tik būtų gaisšinimas laiko, mėtymas sunkiai uždirbtų pinigų ir skaldymas senesniųjų organizacijų, o daugiau nieko. Nebukit savęs nusilpninto-jais, bet palaikytojais to, ką pirmesnieji mūsų vien-gėniai yra jau sutvėrę.

Rusijoje bolševikų valdžia turi 30 milijonų badaujančių žmonių, ar daug ji jiems gelbsti? Visai nieko. Jeigu ne buržuaziška Amerika su savo labdaringa pagelba, tai tie 30 milijonų rusų mirtų dėl bado, ant bolševikiško aukuro. Lietuvos republikos valdžios negalima kaltinti užtai, kad ji persekioja radikalus—komunistus. Kiekviena valdžia, nežiurint kokio ji būtų, savo šalies išdavikus, svetimoms valstybėms parsidavėlius arba kokius politikierius ištvirkėlius, ar komunistus, kurie nesiskaito su didžiuma, baudžia. Taip daro ir Lietuvos atgimusi valstybė. Argi gerai daro Jukelio vienminčiai ir čia Gardnerij? Paimkime šį dalykėlį.

Kuomet atvyko pirmasis Lietuvos atstovas J. Vilciskis ir Maj. Žadeikis, vietos lietuviai, iš vietinių penkių draugijų suorganizavo Lietuvos Laisvės Paskolos stočių ir pradėjo Lietuvos bonus pardavinėt. Kaip tik tuomet Jukelio vienminčiai komunistai parsitraukė pluoštą pro-lenkiškos propagandos lapelių "Lietuvos Apaštalai." Tie lapeliai atvirai ragino lietuvius nepirkt Lietuvos Laisvės bonų, neremt Lietuvos valdžią. Buvo viešai tyčiojamas iš Lietuvos valdžios ir Nepriklausomybės. Lietuvoje lietuviai kaip skrudynas sujudo, visi kaip vienas, už Nepriklausomybę į kariumenę, statė krutines ir gyvybę, o Kapsukas Vilniuje su savo šauka, paskelbė "Lietuvą ir Baltgudiją Rusijos dalimi." Čia Gardnerio Kapsuko-Jukelio vienminčiai, savo lapeliuose (kokių pas mane yra archyve bent šešių rusių) ir prakalbose viešai skelbia "Lai prasmena buržuaziška Lietuva! Lai gyvuoja Sovietų Lietuva!"

Nežiurint Jukelio vienminčių komunistų judosiškos agitacijos, dori lietuviai neklaušė nė jų išleistų pro-lenkiškų bolševikiškų lapelių, nė Jukelio, Karaliaus ir kitų komunistų prakalbų. Gardnerio Lietuvos Laisvės Paskolos bonus pirkto 93 ypatos ir išpirko už 5,000 dol. suviršum. Grdnerij yra lietuvių apie 400—500 ypatų. Nekurie kad ir nepirko dėlei neišteklių, bet pritarė. Dabar, kuomet Lietuvos atstovybė paskelbė L. Laisvės bonų užbaigimo vajú, vietinė Liet. Laisvės Paskolos stočių išgarsino prakalbas ant 30 Rugsėjo. Čia tuojaus kipsas iš kamino. Radikalai komunistai parsikvietė savo "papa" Jukelį atlaikyti raudonas misijas net per dvi dienas, 26-27 Rugsėjo. Prieš prakalbą už kelių dienų išplatino lapelius "Ar pirkši Lietuvos Laisvės bonus?" Lapeliuose išlieta visa egoizmo ir fanatizmo tulžis ant Nepriklausamos Lietuvos Republikos, agituojuama nepirkt Liet. Laisvės bonų. Ant galo šaukiama, "Lai prasmena budelių buočių valdžia. Lai prasmena pagytys buožės! Lai gyvuoja Lietuvos Sovietų Republi-

ka!" Čia jau ant tiek rusofi-liškai ir kvailai perdėta, net lietuvių kalba gvaltavojava "sovietų." Lietuvių kalboje nėra žodžio "sovietų," taryba. Gvoltavot lietuvių kalbą dar patiems lietuviams, yra kriminališka begėdystė. Taip daro mūsų komunistai, kurie šave dar vadina lietuvių darbininkų vadais. Na, vyručiai, atsiminkite Lietuvos patarlę: "Su koku ginklu kariausite, nuo tokio ir žusite." Sudėjot Alfredo Karaliui dėlei parankos, Alf. Karalius prašišalino nuo teismo, teismas užrakino tris tukstančius doliarų. Dabar Karalius verčia kalnus ant jų ir jų sumylėtos Sovietų Rusijos. Dabar viešai šaukia "Crimen lasae majastatis" (didelė išdavystė).

Rusafilai veikia. Pastarame mėnesiniame susirinkime Lietuvos Sunų Pašelpos Draugijos, lietuviai rusofilai įnešė, kad Draugija kiek paaukautų badaujančiais Rusijai. Na ir tapo remta įnešimas. Labdarybė yra pagirtinas dalykas, taip ir Rusijos susėlpinas yra nepeiktinas. Vienok ši draugija vadinas "Lietuvos Sunų Draugija." Žiurint iš vardo, turėtų ir but Lietuvos Sunų draugija, nes kitaip vadinant būtų žargoniškas draugijos vardo gvoltavojimas. Vienok patarlė sako: "Pagal žmogaus ir kepurė." Pagal darbo ir užvadinimas. Lietuvos Sunų Draugija dar nekuomet neaukavo dėlei Lietuvos žmonių, nuo karės nukentėjusiems, nė politiškiems laisvės reikalams nedavė nė cento. Buvo įnešta Liet. Laisvės Pask. bonų pirk, ne pirkto. Išivaizdinkit: tik skolint, atsiskakė. Dabar aukauja Rusijai. Tai tikra gėda! "Niekam tikėtisai tėvas, kuris neapdengia savo vaikų, o apdengią, puošia svetimus"—sako patarlė. Reporteris.

Lawrence, Mass. Tarpe vietinių lietuvių yra visokių, ir mokančių visokių užsiėmimų, bet daugiausia užsiėmimų tie žuvavimai gana brangiai parsieina. Rugsėjo 16 dieną kitos rusies amatininkai sučiupo žuvininkus North Andowere. Žuvininkų buvo penkiese ir visi turėjo užsimokėt po 10 doliarų. Ot tai tau ir pelnas. Žu-vauk ir už žuvavimą dar užsimokėk, net ir žuvų ne valges.

Kitas amatininkas irgi pasidarbavo savo profesijoj, tai komunistas, kurs atsižymėjo savo moksle: magazynuose prisiėmęs produktų už didelę sumą pinigų, kasžinkur dingo, net palikęs savo šeimyną, vos vežimą spėjo savininkas atsiimt. Tai tau ir komunistai su savo mokslu. Rusijoje Trockis su Leninu apkraustė šalį, darbininkus nuvedė prie bado, o čia jų pasekėjai, nors kitokiais būdais platina jų teoriją.

Mēs, lietuviai, kurie matome ir suprantame jų darbų, privalome su jais ne užsiimt, ir su jais nieko bendro neturėt ir nuo jų visur šalin-tis. Šalin su jais iš mūsų tarys buožės! Lai gyvuoja Lietuva ir lietuviai. Lawrence'is.

SVEIKATA.

Niksterėjimas.

Niksterėjimas, arba kaip kurių žmonių sakoma, pasi-maitinimas, įvyksta prie kuno narių, kurie lankstosi, kaip tų kojų ir rankų sulenkimuose (keliuose, alkunėse, pečiuose, pirštuose, pėdos sunariuose ir tam panašiose vietose), dėl ne atsargaus stojimo, ėmimo, kėlimo, ar kaip kitaip. Niksterėjimai buvo visoki. Prie niksterėjimo išsinarina kaulai, nutruksta plonesnės gislos, nuskyla, ar nulūžta kaulai ir dar kitaip atsitinka. Skausmas buvo begalinis ir kartais jis greit ir lengvai yra pašalinamas, o kartais yra reikalaujančiu net skaudžios operacijos; tas paeina nuo to, kuom ir kaip niksterėjimas yra pakenkęs. Todėl tokia-me atsitikime yra svarbiausiu, persitikrint, kas prie niksterėjimo atsitiko. O kad persitikrint, reikia butinai gydytojo pagelba, nes be gydytojo niekas kitas negali suprast, kas atsitiko kuno nario viduje. Labai tankiai atsitinka, kad ir gydytojui sunku surast skaudulio šaltinį, paviršutinių tyrinėjimu ir todėl yra reikalinga pagelba Roentgeno žiburio spinduliais, kad permattyt skaudančio nario vidų.

Kad sumažint kentančiam skausmą, kol gydytojas bus prie jo, reikia daryt kokius palengvinimus, todėl, jei niksterėta ranka, geriausia yra ją padėt ant temlako, o jei koja, tai laikyt ją maždaug kabančia ore, ir taip, kad nebūtų pajudinama ir užgaunaam. Skausmo sumažinimui yra geriausia naudot karštus kompresus, arba šaltus apdėjimus.

Svarbiausiu prie niksterėjimo yra, tai sulaukymas tinimo ir sumažinimas jau pakilusio aptinimo. Tinimą sumažina ir sulauko šalti ir karšti apdėjimai, pridodant ant skaudamos vietos tam tikrus, limpančius bandaus, su kuriais vienok ne reikia skubintis pirmiau gydytojo atsilankymo, kada niksterėjimas yra svarbiu ir pavojingu. Tad yra geriausia, nelaimei atsitikus, kuogreiciausia pašaukt gydytoją, kad jis skaudulį apžiurėtų ir pats skaudamą vietą bandais suveržtų. Suveržus pažeistą narį, ligoins gali vaikščiot, suprantama, atsargiai ir pasidabodamas, kad sužeistą ir skaudamą narį ne pajudinus.

JUOKAI.

TEISME.

Teisėjas—Kam tu mušiai tą žmogų?

Kaltininkas—Na, kaip aš jį nemušiu, kad jis mane išvedė iš kantrybės. Klausiu kur yra Vilniaus gatvė, jis tyli. Klausiu antru, trečiu ir ketvirtu kartu, o jis vis tyli. Tai netekęs kantrybės ir skyliau į žandą.

—Bet tas žmogus yra nebyliu, jis tau negalėjo atsakyt į tavo klausimą.

—O! Taip?! Nu tai kodėl jis nuo kart taip man ir ne atsakė.....

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

KUR PAUKŠČIAI LEKIA?

Visi žinome, kad vasaros paukščiai, vasarai baigiantės, lekia į pietus, bet kur jie lekia, niekas aiškiai nepasako. Suvienytų Valstijų valdžia pasiryžo ištirti, kur jie lekia ir kur jie žiemavoja. Rodosi, kad tai dalykas mažos vertės, o vienok taip nėra, nes vasaros paukščiai žmonėms yra labai naudingais, o atlikdami jie savo keliones, nyksta, mažinasi, ir laikui bėgant jie gali visai išnykti. Kad tam užbėgus, federališkoji valdžia pasiryžo juos apsaugot, bet kad atsiekus tikslą, pirmiau reikia gerai patirtį jų gyvenimą, papročius, keliones, ir persitikrinti kaip ir kur jie gyvena kiekvienu metų laiku.

Neužtenka pasigandini mo jų perlėkimu pavasario metu į šiaurį, bet reikia pasirūpinti jų gyvenimu ir žiemos metu, ir todėl reikia tikrai sužinot, kokiose aplinkybėse jie gyvena kitose šalyse, kuriose jie praleidžia žiemą. Svarbu yra ištirti ir jų kelius, kuriais jie lekia ir grįžta, kadangi kelionėje jų labai daug žuva. Kad surisus paukščių kelius, kuriais jie keliauja, paukščių globos draugija įtaisė observacijų stotis, idant iš tų dabojus šituos keliauninkus. Šitose stotyse užtaisoma kilpos, į kurias pakliuva vienas kitas paukštis. Taip sugautam paukščiui nieko blogo nedaroma, tik prie kojos pririšama tam tikra tobulaitė su stoties numeriu, ir jis paleidžiamas tolimesnėn kelionėn. Kada jis pakliūs į kilpas prie tolimesnės stoties, ten daroma tas pat, ir tokiu būdu pasitikima surinkti pilnas žinias apie iškeliaujančius paukščius, ir persitikrinta, koki paukščiai, kokiais keliais ir kur keliauja, kad praleidus žiemą. Stotys įrengta tokiose vietose, kur užtėmyta praleidžiamieji paukščius sustojant pasijieškant sau maisto.

Ačiu tokiame sumanymui ir šios draugijos pasidaravimui, bus galima patirtį labai daug svarbių ir įdomių žinių, nes bus galima susekti kokiais keliais jie atlieka savo keliones, kaip greitai keliauja, ir ar keliauja visuomet tais pačiais keliais. Bus galima patirtį, kaip toli jie pasitraukia nuo savo gyvenimo vietos, įsiekdami maisto, ir ar jie sugrįžta į tas pačias vietas, kuriose pirmiau yra gyvenę. Kad vieni jų lekia toliau, kiti arčiau, tas jau aiškiai yra žinoma.

Laukinės gulbės vasaras praleidžia giliausėje šiaurėje ir tik ant žiemos atkeliauja į Iową ir Minnesotą. Prie upės Yukon gyvena kaip kurios veislės laukinės žąsies ir antys. Vakaruose yra laikas nuo laiko matoma daugybė įvairių ir nepaprastų paukščių, kurie keliaudami pietų link čia sustoja pasilsėti ir pasimaityti. Tokiose vietose medžiot valdžios yra užginta. Tulos rusis paukščių

praleidžia žiemą pietinėse valstijose, Suvienytose Valstijose ir Meksikoje. Daugelis stebisi, kaip jie visuomet gali atrast tas pačias vietas. Manoma, kad jie atkeliauja dideliais pulkais. Lekia labai augštai, užimdami didelius erdvės plotus, ir pataraujant geram regėjimui, savo kelią seka upėmis, kaip kad tolimas keliones atlikdami orlaiviai, kad daro. Dar kiti paukščiai keliauja du kartus metuose, atlikdami keliones 2,000 mylių tolumojė.

Atkeliaujančius pavasaryj paukščius į šiaurę, žmonės džiaugiasi jų sulaukę. Gi sugrįžusius į pietus, žiemai priartinant, nekenčia, todėl ten daugybė jų žuva, ir todėl kas kart, pavasariais, jų vis mažiau sugrįžta. Todėl valdžia stengiasi susekti vietas, kuriose šie paukščiai praleidžia žiemą, kad gerai ištyrus jų gyvenimo aplinkybes, ir persitikrinus, ar vėliaus nebutų galima jiems įrengt buveines, kuriose jie gyvendami nereikalautų ant žiemos iškelti į kitas šalis, kur yra priverstais daugumoje pražut.

IOANNA D'ARC.

Pierre Cauchon, vyskupas Beauvais decezijos, turėjo didelį norą liktis Rouno arcivyskupu, tad padirbo neteisings dokumentus, liudinjančius prieš Ioanną D'Arc, kuri paskui tapo ant laužo sudeginta, paskaičius ją ragana. Taip rašo Henry W. Harris "Boston Globe".

Narsi mergaitė Ioanna, kuri sugėbėjo sukurti drasos ugnies francuzų krutinėse, kad gintųsi nuo anglų, kurie buvo beveik visą šalį užėmę, buvo suimta Burgundijos didžiojo kunigaikščio, kurs ejo prieš Francuzijos karalių, ir parduota didžiam kunigaikščiui Bedfordui, regentui Anglijos karaliaus Henriko VI, už 100,000 doliarų.

Didžiojo kunigaikščio Bedfordo tikslas diskredituoti Ioanną, kad neprileidus Francuzijos karališkojo vaivoniko Karolio VII, idant tas paskui ne užimtų sostą Anglijos karaliaus. Vyskupas Cauchon, įsiekęs Anglijos paramos Ryme, to visko buvo įrankiu. Jis sudarė teismą, kurs rado Ioanną kalta visos erezijos ir pasmerkė ją sudeginimui ant laužo, pažymint, kad bausda gali but patikeista amžinu kalėjimu, jei ji išsižadės karžygio kostiumų ir tų vieton apsirėngs paprastais, moteriškais drabužiais, ir su šiuom sutinkant, ant teismo ištarmės rašto ji savo ranka parašys kryžiuoklį vieton parašo, nes rašyti, ne skaityti Ioanna nemokėjo. O tas dokumentas, teismo ištarmės surašas, kaip vėliau pasirodė, turėjo but Ioannos prisipažinimu prieš visų kaltybių erezijos sukėlimą. Vienok vėliau ji priversta padėt karžygio kostiumus ir apsilikt paprastost moteries drabužius, už kiek laiko ją "sugavus" dėvint anuos kostiumus. buvo kaltinta už sulaužymą

prisiėgos ir tapo ant laužo užtai sudeginta.

Kaip chinai "gaudo" dvasias.

Žmogui, nepratusiam priarytinių tautų žmonių papročiu, daug dalykų atrodo labai keistais, bet keisčiausias yra chinų papročiai, sulyg kurių jie labai bijosi savo mirusių giminių dvasių, ir tie, kurių jie yra draučiai prisirišę savo religijoj.

Chinai tvirtai tiki, kad jei jų giminių lavonai yra tinkamai ir atsakančiai palaidotais, tai gyviems savo giminėms jie nedaro jokios skriaudos. Todėl žmogui vos spėjus numirt, gyvieji tuojaus deda dar šiltą lavoną į grabą, ir grabo visus plyšius rupestingai užlipdo, kad per tuos iš grabo negalėtų išeit mirusio dvasia, kad gyviems kersyt už netikusį lavono palaidojimą, jeigu lavonas jaustųsi kuom nors nesmagiai.

Bet nevisuomet tokias dvasias mirusiųjų galima priverst grabe ramiai tonot, kadangi pasitaiko daugeliui ir numirt gana netikusiai (o apie palaidojimą nėra nė kalbos), kaip tai karės laukuose, kelionėje ir tam panašiai, o taip mirusių lavonai, sulyg chinų papročiu, gyvenantiems yra labai pavojingais, nes jų dvasios liekasi palaidomis. Todėl gyvieji giminės, dasigirdę apie žuvusius, susirinkę pradeda keistas ceremonijas, maldas ir užkeikimus, kad tuomi priviliot jau žuvusių dvasias. Jeigu tų ceremonijų laiku vėjas sukurtina kokį augalą, ar pakelia nuo žemės žemes, tai žuvusių giminės užmeta paklodę ant vėjo pajuodinto daikto, ir taip, sulyg savo nuomonės, jie pagauna žuvusiojo giminaičio dvasią. Galiausiai susuktą paklodę, ir su joje "esančia" dvasia, palaidoja, ir tuomi nusiramina, nusikratę pavojingos dvasios.

Pirmutinės afišos.

Senovėje buvo skelbiama teatrų vaidinimai žodžiu, kuomet tam tyčia pasamdyti žmonės eidami gatvėmis skelbdavo busiantį lošimą. Vėliau pradėta skelbt spaudintais plakatais, kurie buvot kabinėjami praeinamose vietose. Kaip pirmesniuose, taip ir šituose skelbimuose nebuvo minima lošėjų vardai, tik 1789 m. Francuzijos valdžia privertė visus teatro vėšiai skelbt lošėjų vardus. Direktorai labai prisinosi šitiems prisakymams, nes tikėjosi, kad tas nepatiks aktoriams. Vienok laikui bėgant, apsiprasta su naujomis formomis ir viskas ejo normaliai. Pirmutinės afišos, su aktorių vardu paskelbimu buvo tragedijos "Mahometas I," Voltaire veikalas, pašvestas popiežiui, Benediktui XIV. Afišos buvo 50 centimetrų ilgos.

Gydytojų slapybės.

Gydytojų susirinkime, Londono, dr. Elliot turėjo paskaitą, sulyg kurios nurodymo, gydytojų slapybės apie sekreto užlaikymą ligonių gydymu ligų, yra visų gydytojų užduočia, nuo pat atsiradimo gydymo meto-

dos. Senovės Grekijos tokios slapybės buvo nevien papročiu, bet ir tiesomis, nes kiekvienas jaunas gydytojas, pradėdamas gydymo praktiką, turėjo prisiegt vardan medicinos tėvo Hipokratės, kad gydymų ligų slapybės niekam né išduos. Tokios prisiegos Grekijoj buvo vartojamos dar 400 metų prieš Kristaus gimimą. Vėliaus, apart Hipokratės, dar reikėjo prisiegt ir vardan Euskulapio, Paraceo, Higejo, Apolino ir kitų dievų ir dievių, kad visos ligų slapybės ir ligoniuose apsiereškimai, šventai bus užlaikomi slapybėje.

-Ne užgesinama liepsna.

Laikuose viešpatavimo Konstantino III, saraceni apgulė Konstantinopolį ir per penkis mėnesius veržėsi į paimt, turėjo pasitraukt neatsiekę savo tikslo. Per 7 metus tie patį saraceni, kartą metuose užpuolavo tą patį Konstantinopolį, bet visada buvo priverstais trauktis be pasekmių, nes miestą ginantieji naudojo Callimcho 688 m. išrastą ne užgesinamą liepsną, kuri buvo deginama užpuolikų laivai.

Greikai šitą liepsną, arba skįstą ugnį dirbo iš žaliujančių aglių šakų. Tokią ugnį vandeniu užgesint nebuvo galima, nes liejant vandeniui, ji dar smarkiau degdavo. Ją buvo galima užgesint tik vynu, smiltimis ir uksuoto rugščia. Šitos ugnies išdirbimo slapybė greikai slėpė per 400 metų. Bet mahometai vėliau išvėgė slapybę nuo grekų, vėliaus ėmė tokią ugnį pasiidrbt ir ją naudot kovose su grekais. Šita ugnis buvo kovose vartojama net iki XIV amžiaus, kada parakas tapo išrastu.

Augančios ir nykstančios salos.

Vietose, kuriose vulkanai tankiai veikia, ten jųre labai tankiai ir netikėtai atsiranda nedidelės salos, ir vėl netikėtai jos dingsta. Prieš kelis metus Burmos pakrantėse pasirodė nauja sala. Valdžia ją ištyrė. Ir nors ši sala dar tik 10 dienų turėjo savo amžiaus, vienok ant jos jau buvo apsiereiškus augalų gyvybė. Augalų sėklas ant jos užsėjo pralekiantį paukščiai, o gal vėjas. Vienok tos salukės gyvenimas buvo gana trumpas, nes vos komisija spėjo užbaigt savo tyrinėjimo darbą, ji vėl dingto, pasinerdama į jurių vandenį.

Ramiamė Oceane tokių salų pasirodymas yra gana tankiu. Ir netik kad jos nežinia iš kur atsiranda, ir paskui vėl dingsta, bet tulos iš jų, pasilikusios ilgesniam laikui, auga. Patirta, kad tulos iš jų paauaga iki 10 colių augščiau jurių paviršiaus, vienų metų bėgyje.

Lenkai įsakė savo vadams, kad iš Vilniaus jų kariumenė butų pasirengusi eit Kaunan "lenkų gelbėt." Lietuvos kariumenė pasiryžusi tą atremt. Sustiprink Lietuvos gynėjų eiles, pirk Laisvės Paskolos Boną.

Kas turi boną, to niekas nebevedžioja. Jisai pats eina.

LIUOSOJI VALANDA.

(Jausimo skyrius).

TRIS MEILIAUSI ŽODŽIAI.

Kiekvieno žmogaus gyvenime, kokios ramos nebutų, kokią kalbą jis nevertotų nesikiriant lyties, ateina laikas, kada jis arba ji, girdžia arba taria tris meiliausius žodžius žmogaus gyvenime. Tokius senus žodžius, kurie yra gimę net pirmutinių mūsų tėvų lūpose ir ausyse Adomo su Jieva, ir dar iki šiol nėra paniekinti, nėra pasenę, nėra išėję iš mados ir pamirę. Pamirę? Anaipatol! Tie žodžiai nemirštanti.... Juk jie kiekvienoje sieloje liepsnoja, plusnoja didžiausiam sukuryje, kiekvieną dieną, kiekvieną valandą, kiekvieną minutą ir sakundą, visoje žmonijoje. Skersai ir išilgai žemės skritulį, kaip tu ji nemastuotum, kurin tu jo kampe lin neužkliutum, ten rasi žmones, kurie jau seniai yra paliesti trijų meiliausių žodžių. Rasi ir tokių, kurių lūpose yra tik ištarti, tik girdėti, dar rasi ir tokių, kurių lūpos lyg bejiegės, nepajiegia ištart trijų tiktai žodžių—trijų meiliausių žodžių, ir taip jie neištarti ir pasilieka. O tos neramos, viltingos akys, nepaliauja ateitį ir pagelbą, ir tai visados ant laiko—kada liežiuvis taip minkštas, visai besivartas, tik ant trijų žodžių sukumpo, ir jo savininkas tik seilė rija, kaklaraistį liuosuoja, kad jam būtų liuosiau kvėpuot ir tuomi sudarko visą gražumą, visą trusą, padėtą, kad tik kaklaraikštis gražiau dėvėtusi ir itiktų ypatai prieš jį stovinčią, arba sėdinčią, kuriai jis geidžia išreikšt gilios sielos jausmus, tiktai trimis, bet meiliausiais žodžiais.

Bejieškodamas dar rasi ir tokių, kurių ausis niežti su savo meiluže bevaikščiojant, arba besėdžiant vasaros laiku, o dar vasaros tykiame pavakaryj susėdus ant kokio kelmelio, po kokių gliuosnių, bežiurint į dausas ir bematant mirgančias žvaigždes, o užvis labiausia, bežiurint į tą taip didelį, taip malonų, besišypsantį padangėse mėnulio veidą, nejučiuoms, kad ir ne romantiskam žongui, romantiskumas kyla, atsiranda, gal tai mirgančios žvaigždės, o gal tai tas besišypsantis mėnulio veidas yra to viso priežastimi. Bet jai besėdint, besikalbant su savo meiluže apie įvairumus, kalba pradėta labiau ir labiau virst prie personališkumo, jos viltis, kuri buvo taip mažutė nuo karto, dabar skubiai didėja, auga, bujoja, minčių įvairumais save pulkia pasipuošia. O to ausis arčiausia prie jo ištempa, priruosta iš vidaus labai švelni, dilkte dilginasi, kad tik išgirdus tuos tris meiliausius žodžius.

Momentui baigiant prisiartint, jos širdis pradeda labiau, smarkiau ir smarkiaus plaktis ir daužytis į vidujines kuno sienas. Ir jai kyla baimė, taip belaukiant, ar širdis nesusikuls į kuno sienas, ar ji neplis pačiam svarbiausiam momente meilės sukuryje. Bet ne. Nieko panašaus jai neatsitinka.

Ne jos vienos širdis taip plaka, ne ji viena taip geidžia išgirst tuos žodžius, bet kas diena širdis plaka, ausis geidžia milijonais atsiekt meiliausį tikslą savo gyvenime, tuos tris žodžius.

Plakė širdis pradėdamas su Adomu ir Jieva praeityje, plaka ir mūsų egzistavimo laikuose, plaks taip pat ir gentkartės ateityje. Kelis šimtmečius ateityje dar plaks tikri jausmai širdyje, gal niekas negali to viso pranašaudamas išdėstyt? Kad ir išdėstyti, mūsų žmonija, gyvendama romansuose, neklausyti, gal net pašieptų, kaip kad yra praeityje pašiept pranašai. Betgi sugrįžus prie jų dviejų, besimylinčių, besėdinčių, ne jos vienos širdis taip smarkiai muša, daužosi į kuno sienas, bet plaka ir jo širdis, kartais ne taip smarkiai kaip jos, kartais smarkiaus, tankiaus, o tokiuose atsitikimuose, kurie yratyri, nevedmainingi, nevienpusiški, bet abudu palinkę, tapę vergais tikros meilės, išsireiškimai jų yra vienodi, plakimas širdies yra vienodas, kol ne atsiekia paskutinį krizį, ir tada pirmiaus arba paskiaus dviejų kunų į glėbį supuolimo, meilės jausmai išsireiškia garsių žodžių formoje, paskutinius savo jausmus užtikrina tik tais trimis žodžiais, kuriuos ausis su mielu noru priima. Tame svarbiame momente, turtuolis yra lygiu biediniausiam.

Turtai nelošia jokios rolės, bet liekasi mentališkai pamiršti ir dvi sielos iš kokio gyvenimo nebutų kilę, save apsidovanoja šiais trimis meiliausiais, brangiausiais žodžiais — Aš Myliu Tave. Ir pakol toki šventi jausmai jų krutinėse dega, jie yra užsiganėdinę viens kitu, kokiam gyvenime jie negyventų, kokių sielvartų ne vargtų, tie trys žodžiai visuomet turi pergalę; jie vis laimėja ir ant galo ateitis juos du apdovanoja doru, pavyzdingu, pilnu ramybės ir deklumo gyvenimu.

P. Aukštikalnis.

KODĖL?

Kodėl, Onute, nutilai, Kodėl laiško nerašai? Aš jo laukiu nuo tavęs, Adresuoto dėl manęs. Kodėl mane užmiršai, Meilės žodžių nerašai? Ar jau radai sau geresnį? Gal ponelį bagotesnį? Kodėl taip yra? Begipu.... Tau su juom smagu? Mano meilę kojom mint, Save laimėn pavadint? Musų meilę atmainai, Laiminga pasivadina, Už manęs netekėjai, Ir su kitu susidėjai..... Kodėl taip yr' su tavim? Kam nekalti su manim? Aš girdėjau nuo žmonių, Kad tekėsi už turtų... Kodėl senis tau patiko, Nuo man's meilė atsiliko? Jeigu ne dėl turtų laimės— Tai rašytum man be baimės. Kodėl meilę, ištikimybę, Ir mano laimės daugybę, Šalin metei taip umai, Save turtams aukavai? Kodėl viskas man pražuvo, Laimė kitam jau pakliuvo, Ar dėl to, kad jis bagotas? Aš nelaimių nupešiotas!... Kodėl tu taip padariai, Mano viltį išardei? Aš visame tau patikėjau— Tai gyvensiu (sau šnabždėjo)..... Tu mane nužemina, Ir Mane užrustina!... Bet ne galiu Nes'gailėsiu, Ir kaip nors tų praliudėsiu.....

P. Aukštikalnis.

LAPĖ IR VILKAS.

Laputė vištienos ik sočiai priietus Ir dar tiek palikus, kad but antri pietus, Po kupeta glustelėj' valandą menką. Štai, žiuri, ir svečius vilkas pas ją slenka. —Žinai ką, kuma! Vargas spaudžia, O šunes pikti ir piemuos nesnaudžia, Tai ant tuščios dušios, velkuosi per dieną! Kad gaučia aš nugrauzt kaulėl nors vieną! Jei nuo geradėjų pagelbos nelaukia, Tai dėl vargo tuojau, imčiau ir pasismaugčia! —Ar tai gali but?—Taip, sakau teisybę! —O, žinai kumai, tu mano gausybę; Prieteliaus seno, ne apleisiu nė vieno! Na, valgyk sveiką—štai kupeta šieno. Apie vištieną lapė neminėjo, O vilkas ne šieno, mėsos malonėjo. Ir pas kumutę nieko nenutvėręs, Dulino vėl sau, nē valgęs, nē gėręs.

Męs kitiems taipgi maloniai tą teikiame, Kas nuo mųs pačių visai jau atliko, Arba dantimis ko pats ne įvelkiam.

O viešpatie, saugok nuo tokio daviko!

Paažerių Vincas.

SKERDŽIUS IR AVELĖ.

Ganydams avį skerdžius kalbėjo, Kad daug dėl jos vargst' ir nedamiega, Ir avei tylint, koliot ją pradėjo. Tad ši: "O iš ko turi sėrmėgą?"

Šerenga.

MADAME STORČ.

IR JOS DARBAI PASAULINĖS KARĖS METU.

Surinko ir lietuvių kalbon vertė
V. S. Jokubynas.

(Taša)

Luricho suteiktos detektivams informacijos, lytėjo Mirolubuską ir pulkininką N. V. Nekrasovą, atsižymėjusi Rusijos oficerai, kurs savo laiku buvo priskirtas prie Rusijos misijos Suvienytose Valstijose. Mirolubuska galutinai apvaldžiusi Nekrasovą, išgavo nuo jo daug slaptybių apie Rusijos kariškus planus, ir jas perdavė Mme. Storč, o ta, Vokietijos valdžia.

Sita intriga, be abejonės, buvo viena iš priežasčių, davusių progą karei tęstis ilgiaus. Įgijimas informacijų gelbėjo vokiečiams sulaikyti žygius Rusijos kariumenės ir užimt Lietuva. Laikė bylos prieš generolą Suhomalinovą, kurs buvo Rusijos karės ministeriu, paaiškėjo, jog vokiška propaganda ir Vokietijos žvalgų veikimas, sunaikino Rusijos kariumenę. Vokiečiai žinodavo visu mėnesiu pirmiau apie Rusijos kariumenės rengiamus ofensyvus, ir žinojo kur galima užgrębt rusų amuniciją ir maisto krautuves.

Lurich ir jo draugai, tikrino, kad visos informacijos, kurios sunaikino Rusijos kariumenę, vokiečius pasiekdavo iš New Yorko. Budamas jis New Yorko, susipažino su daugeliu rusų ir šiaip nužiūrėtų ypatų, kurie, kaip vėliau pasirodė, buvo Vokietijos žvalgais. Lurich pats pasiryžo susekt žvalgus ir juos ištiurt, kas jam pasirodė keliolika tukstančių doliarų.

Ekspliozija New Yorko priepilaukoj, gaisras "Canadian Car and Foundry Co." fabrike, Arlington, N. J. ir ekspliozija amunicijos fabrike, Eddystone, Pa., ištiko neilgai trukus nuo Storč susipažinimo su New Yorko rusais. Šitos ekspliozijos sunaikino tukstančius tonų amunicijos, paskirtos Rusijai.

Užsakymas padirbt 5,000,000 3-colinių šrapnelių Rusijos karvedžiui, ne atsiekė savo tikslą iš priežasties ekspliozijos fabrike "Canadian Car and Foundry Co." Fabrikas Eddystone, dėlei kilusio čia gaisro, negalėjo padirbt Rusijai 1,500,000 šautuvų ir 2,000,000 šuvių. Tokiu būdu nesulaikoma did. kunigaikščio Nikolajaus kariumenė tapo staiga sulaikyta ir tukstančiai kareiviai, dėlei stokos ginklų ir amunicijos, krito beviltingoje kovoje.

Mme. Storč ir Mlle. Mirolubuska, buvo tankiomis viešiomis Savoy, Waldorf, ir kituose New Yorko viešbučiuose, kur jom draugavo užrubežiniai oficerai ir daugelis vietinio jaunimo. Visa šita draugija, kartu lankė teatrus ir rengė automobiliais išvažiavimus į kaimus. Mirolubuska turėjo nusisamdžius sau gyvenimo namus prie W. 97 gatvės ir tēplojimo studiją prie Washington Square. Buvo tai talentuota moteris. Buvo ji atsižymėjusi šokikė, prity-

rus hemikė, masažistė, auklė, aktorė ir Rasputino sužavėtoja. Apart šių dviejų vietų, turėjo dar New Yorko nusisamdžius ir daugiau. 1916 m., Spalio mėn. vieną vakarą Lurich atsilankė į Ritz viešbutį, kur valgių salėje nutēmio Storč ir Mirolubuska, oficerų globoje. Prie atskiro stalo sėdėjo Vokietijos ambasadorius, von Bernstorf. Kada Storč pakėlė taurę vyno, Bernstorf darė tą patį, ir vienas į kitą reiškiškai pažūrėjo.

Šių žvalgų užduočia New Yorko buvo, sulaikyti išsiuntimą Rusijai amunicijos ir skandint laivus, važiojančius amunicija, tarp Suv. Valstijų ir Rusijos portų. Apart to dar jie pasistengė ir tiek Rusijai patarnaut, kad jai būtų pasiūsta durtuvai, padirbti iš netikusio plieno ir šrapneliai, pripildyti smiltimis. Ir jų darbas jiems sekėsi. Pirmiausia jie stengėsi sugaudyt planus, sulyg kurių Rusijos kariumenė buvo rengiama Vokietijon. Iš Rusijos, kariškos slaptybės, įvairiais keliais atėdavo į New Yorką. Laikė Suhomalinovo teismo, pasirodė, jog jis savo namuose ir kanceliarijoje, visus kariškus dokumentus palikdavo ne užrakinti. Ir vienur ir kitur, sukinėjosi daugelis moterių, kurių dalis, be abejonės, buvo žvalgai. Telegramai nebuvo cenzuruojami. Šituom keliu į New Yorką buvo siunčiama žinios apie dalykų stovi Rusijos fronte, kariumenės didumą ir žygius. Šitos visos žinios atėdavo Mirolubuskai, o ji perduodavo Storč, kuri turėjo susinešimus su Vokietijos valdžia.

Viena iš pasaulinės karės tragedijų ikišiol neišsiaiškino, tai žuvinas atsižymėjusio kareivio, Lordo Kichenero, kurs žuvo 2 Birželio, 1916 m. su laivu "Hampshire." Lordas Kitchener keliavo į Rusiją, idant patirti kame priežastis Rusijos kariumenės veiklumo silpnėjimo. Anglija tiki, jog vokiečiai gavę informacijos apie Kitchenero kelionės tikslą, paspendė jam kilpas.

Lurich patēmio Rusijos valdžiai apie visą dalyką, bet Rusijos valdžia tuomet buvo ir beto jau dideliuose kėblumuose, tad ir nesikėsinta stot kovon su užrubežniais žvalgais. Ir trumpam laikui Lurich apsižūrėjo, kad Mirolubuska iš New Yorko kasžinkur dingo. Tyrinėdamas jis susekė ją iškeliautus Europon, galbut Rusijon. Tuom patim laiku ir pulkininkas Nekrasov rezignavo, kaipo Rusijos kariškos komisijos naris. Prieš jo iškeliavimą, Storč kambariuose atsibuvo puota. Šitos puotos pasekmė buvo ta, kad Rusijos laivas "Sutchan," vežantis į Archangelską bovelną, tapo sulaikytas Vokietijos submarinų, Norvegijos vandenynse, ir nugabentas į Hamburgą. Tokiu būdu Vokietija pasinaudojo 5,000 tonų bovelnos, kurios tuomet jai stokavo. Šitokiu

budu Vokietijai tekdavo daug bovelnos, kaučuko ir vario, kurs buvo gabenamas Rusijon. Tokiu būdu, New Yorke gyvendama Storč, pėnėjo Vokietijai svetimu turtu ir žudė Rusiją.

Dar viena epizoda, kuri verta paminėt. Laivas "Baron Drizen," Brooklyne užkrautas amunicija, kurią veždamas į Archangelską, parsivežė ožką ir du pudu šieno. Šiene buvo idėta dinamitas ir prietaisa, kuri turėjo dinamitą uždegt. Dinamitas eksplodavo laivui esant jau Archangelske, laivas ir visa ant jo buvusi amunicija, sudegė. Nuo eksplozijos sudegė dar ir keliatas kitų laivų, buvusių porte.

(Toliau bus)

Kova už Lietuvos nepriklausomybę dar nepabaigta. Kovą laimi tas kas laimi paskutinį mušį. Kas pirks tam mušui sunkų šovinį—\$500 boną.

* * * * *

Jei nori, kad Vilniuje ant Gedemino Kalno plevėsuot Lietuvos vėliavą, tai padėk tą vėliavą tenai iškelt, patysai pirkdamas ir kitus ragindamas pirkt Laisvės Paškolos Bonų.

DANTE ALGHERI.

Praėjusioj 14 d. Rugsėjo, visoj Italijoj buvo iškilmingai apvaikščiota sukaktuvės 600 metų nuo mirimo vieno iš garsiausių pasaulij poetų ir autorius religiškos epopeos "Dievo komedija," Dantes Alghieri, kurs kaip kam buvo žinomas lotynų vardu Aligheri, kitur Aleghe-ri, Aldighieri degli Aldighieri, bet tai buvo vis tas pats Alghieri.

Dante, kaip visur yra tikrinama, gimė Florencijoj, 1265 metuose, 14 d. Gegužio. Istorikai dar ir šiandien ginčijasi už Dantes gimimo datą, bet ginčai išrišt nesiduo-da, ir daugiau jau tikima jį gimus antroj pusėj Gegužio, 1265 m.

Yra sakoma, kad Dante yra tikrai užsipelnes vardą italų literatūros tėvo. Jis visą savo gyvenimą pašventė meilei savo tėvynės ir jos idealų. Rods, jo "Dievo komedija," tēplioriai ir skulptoriai, toki kaip Gioto, Cimabue, Arnolfo ir Pisano, apdirbo, tai vienok Dante buvo pirmutiniu jos autorium, o pastarieji veikė tik pamėgdžiodami jo mintį. Petrarko sonetuose žiba dantiškas "Cazoni." Madonna Rafaela yra tiktai silpna kopija nuo Dievo motinos, kuriai Alghieri savo lyrikoj pašventė taip daug garbės. Gražiai skamba vainikas, pašvestas kankiniams ir kankinėms. Fra Angelica yra tik refleksija, arba atspindis to, kuomi Alghieri ją apvainikavo savo "Rojų." Kada Mikas Angelo nupiešė paveikslą paskutinio Dievo teismo, Dante Alghieri savo lyrikon, rodosi prisiklausęs ano paveikslu parodytų prakeiktųjų dejavimams, juos supynė savo poezijon.... Ir visa vėlesnė Italijos literatūra, perimta Dantes mintimis ir gabumais. Beveik nėra nė vieno poeto, nė vieno rašėjo, kurs

nebutų Dantes įtekmeje. Ir rodosi, kad šiandien Italiją pasaulis liaurais vainikuoja tik tol, kol ji plaukioja Dantes mintyse, bet kada tas išsisems, perniek bus italy vardas pasaulio daileje, nes poetai, iiteratai ir kiti dailininkai, netelę minties, liksis lygiais su kitų šalių vyrais.

Gadynė, kurioje gimė italų kalba ir literatūra, buvo gana audringa. Begalinės kovos tarp svietiškosios vaidžios ir bažnyčios, begalo vargino žmones, nes jie lyg audros blaškomi, tai buvo karaliaus, tai popiežiaus valdžioje, ir niekad nežinojo, nė ko klausyt, nė su kuom skaitytis. Taip dalykams dedantės, Italijoj išaugo dvi stiprios partijos, kurių viena vadinas gibbeliniais (monarchistai, karaliaus šalininkai), kita gvelfai (neva republikos šalininkai, bet vėliau perėjo Rymo įtekmen ir likosi popiežiaus pataikuoj partija).

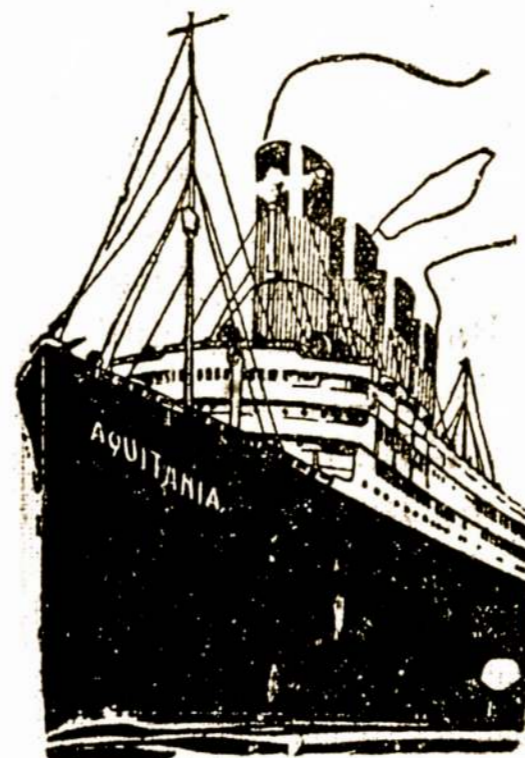
Ilgos tasyinės tarp šių dviejų partijų, žmonėms jokius naudos ne atnešė, ir bekovodamos viena su kita, galutinai nusilpnėjo, ir tuomi davė progą išaugt dar trečiai partijai, kuri ir vienai, ir antrai buvo pavojinga. Tuomi pasinaudodami miestai, pasiėmė sau atskiras valdžias ir nusistatė tiesas, dėlko skaitėsi nuo nieko neprigulmingomis komonomis, bet tuomi nemokėjo naudotis, nes partijoms išivyravus, miestai buvo jų savastimis; viena partija, kurį miestą išnaudojusi savo tikslams, paliko kitai partijai, ir taip viskas sukosi, lyg užburtame rate. Formališkoji valdžia neturėjo laiko kištis į minėtą tvarką, nes tarp karaliaus ir popiežiaus ėjo karė be pertraukos. Tuom laiku susidarė Florencijos provincija, kuri gerai besitvarkydama, lyg niekam nežinant, suaugo į galingumą ir turtingumą. Visi aristokratai, kurie čia gyvendami ardė žemųjų luomų ramumą, verbuodami žmones kariumenėn, tai popiežiaus, tai karaliaus, ar partijų, tapo suvaldytais ir išvytais už Florencijos rubežių. Bet tas sukėlė tarpe likusiųjų aristokracijos šalininkų kerštą, ir vėliau iš to išsivystė naminė karė, kurią tarp savęs vedė gvelfų ir gibelinų partijos. Laikui bėgant Florencija vienok augo gyventojų skaitlium ir XIII amžiuje gyventojų skaitlius jau pasiekė 200,000, arba keturis kartus daugiau negu Rymas. Vienok tas Florencijai ant gero ne išėjo, nes įvairūs dezertariai ir partizanai, iš visų kampų spraudėsi į Florenciją ir čia sėjo savo intrigas. Tarpe prakilnesnių šeimynų kilo nesutikimai, kurie vėliau išsivystė į kruviną karę. Vieni stoji karaliaus šalininkų gibbelinų pusėn, kiti perėjo pusėn popiežiaus šalininkų gvelfų. Gi miesčionių tarpe kilo kova už partijas. Per metų eiles ėjo kova ir galiaus gvelfai pėmė viršų.

Dantes giminė pasiliko pusėje gvelfų šalininkų. Gi pats Dantes, nors buvo gvelfų pusėje, vienok nekentė popiežiaus vien dėl to, kam tas stengėsi paimt į savo rankas civiliškąją valdžią. Ir nors jis savo žodžiais ir raštais popiežius vadino "Kristaus vietininkais," vienok už geidimą valdyt šalį, juos visuomet smerkė. Jis popiežių Bonifacą VIII ypatingai vadino peklos pamato akmeniui, simoniku ir parsidavėliu mamono dievaičiui, bet savo eilėse prakeikė Francuzijos karalių Fillipe IV, kurs tą patį popiežių, Bonifacą VIII, nukankino Agnana kalėjime. Jam buvo svarbu, kad jo tautos žmogų nukankino svetimas žudikas.

Popiežius Bonifacas VIII nors buvo bažnyčios augščiausiu valdininku, vienok bažnyčios tvarka jis visai nesirupino; jam rūpėjo vien liktis Italijos viešpačiu ir ir prie to tikslo jis žengė, kaipo tinkriausias poitkie-rius, ir jį už tai nėra pagires net dievobaimingiausias istorikas, kurs į dalykus žiūrėjo bepusiškai.

Istorikai apie Dante sako, kad jeigu jis būtų gyvenęs Senoj Testamento gadynėje, tai viešpats jį būtų pastatęs vienon eilėn su pranašais, Izajošium ir Ezahe-lium. Jeigu Jonas evangelistas nebutų aprašęs paskutinį teismą ir Mykolo kovą su Licipierium, tai Dante būtų juos pavadavęs. Taip kalba istorikai senos datos, kuomet bibliški užrašai buvo statoma augščiau visko.

(Užbaiga bus)

Siųskite pinigus
LIETUVON
per "Amer. Lietuvis"
AGENTURĄ.

Dabar mes jau susitvarkė persiųst pinigų nuo mažiausios iki didžiausios sumai kuo parankiausiu būdu. Nereik čekiu, nereik žmogui ten prašinėti, kad kas čekius išmainytų, — Lietuvoje, jie apturi tiesiog pinigais, arčiausiam savo pačte. Greitumas ir teisingumas užtikrinta.

ŠTAI KĄ RAŠO MUMS
SIUNTEJAI.

Ačiu "Amerikos Lietuvis" Agenturai už greitą persiuntimą pinigų, mano sesuo apturėjo pinigų 27 Gegužio 1,300 auksinų labai greitai ir gerai be jokiu keblumų. Todėl visiems linkiam siųsti pinigų per "Amerikos Lietuvis" Agenturą. Su pagarba, J. Rinkunas, 113 N. 5-th st., Brooklyn, N. Y.

Dabar kursas Lietuvos pinigų labai žemas, linkėtina, kožnam pasinaudot ir pasiųsti saviškiam pinigų. Siųskite mums doleriais, mes pasiųsime auksiniais pagal dienos kursą. Greitai ir gerai. M. PALTANAVICIA
WORCESTER, MASS.

Kur galima gauti

"Amerikos Lietuvis."

Kiekvieną savaitę galite nusipirkti už 5 centus "Amerikos Lietuvis" šiose vietose:

- AMSTERDAM, N. Y.
M. J. Mikenas, 235 E. Main St.
- ATHOL, MASS.
A. J. Gailunas, Lithuanian Store.
- BALTIMORE, MD.
J. Chipurna, 20 S. Greene St.
Liet. T. Knygynas, 851 Hollins st.
M. J. Pilipavich, 437 So. Paca st.
A. Ramoška, 514 W. Sparatoga st.
- BOSTON, MASS.
I. B. Reinherz, 84 Salem st.
Jul. Rottenberg, 260 Hanover st.
Palonia Exch. Corp., 37 Cross St.
- CAMBRIDGE, MASS.
C. Urbonas, 877 Cambridge st.
C. S. Boben, 705 Main st.
- CLEVELAND, OHIO.
"Dirvos" Adm., 7907 Superior ave.
P. A. Szukys, 2343 St. Clair ave.
- BRIDGEPORT, CONN.
H. Klavin, 24 Railroad ave.
J. S. Stanaitis, 423 S. Main st.
- LAWRENCE, MASS.
Dom. Gavulis, 27 Haverhill St.
L. Jankauskas, 70 Lawrence st.
A. F. Wmeetra, 87a Haverhill St.
J. J. Urbso & Co., 101 Oak st.
- PHILADELPHIA, PA.
G. Domick, 3248 Tilton st.
M. A. Ignatas, 1023 So. 2d-n st.
J. A. Postius, 1338 So. 2-nd st.
P. Statkus, 463 N. 13-th st.
- UTICA, N. Y.
V. Buornot, 520 Whitesboro st.

UNITED AMERICAN LINES

JOINT SERVICE WITH

HAMBURG AMERICAN LINE

New York-Hamburg Direct

JULIUS ROTTENBERG, Inc.,
260 Hanover St.,
BOSTON, MASS.

PASISKUBINKITE UŽSISAKYT "AMERIKOS LIETUVIO" KALENDORIŲ!

"Amerikos Lietuvis" šymet leilia KNYGA — KALENDORIŲ. "Amerikos Lietuvis" Kalendoriuje tilps daug moksliskų ir pamokinančių starių. Iš priežasties brangumo popieros, mes leisime tik aprubežiuotą jų skaitlių. Todėl kas norėtų mūsų Kalendorių sau užsisakyti, arba delei pardavinėjimo, malonėkite užsisakyti išanksto, kad žinotume kiek spausdint. Kas norėtų savo APGARSINIMUS idėti į "Am. Liet." KALENDORIŲ, malonėkite atsišaukt, klausdami vietos ir kainos. KALENDORIUS turės apie 150 puslapių, kaina bus 40 centų.

M. PALTANAVICIA,

NAUJOS KNYGOS.

Nusipirkite knygele

UKININKYSTĖ.

Kurioje rasite naudingus pamokinius kaip vest ukę, kaip išdirbt žemę, kaip kada ir kokius javus yra geriausia sēt, kaip gamint trąšas, kaip tręšt dirvą, ir daug kitokių naudingų pamokinių, ypač naujiesiems ukininkams. Knygelė turi suvirš 120 puslapių. Jos kaina tik 50 centų. Ji reikalinga kiekvienam, kurs užsiima ukininkavimu. arba ketina užsiimt.

"AMERIKOS LIETUVIS,"

"DOROS SARGAS"

TEATRŲ LOŠEJAMS

Vaidzdelis iš baudžiavos laikų, drama trijuose aktuose, parašyta V. Nagornosko. Kaina 50 centų.

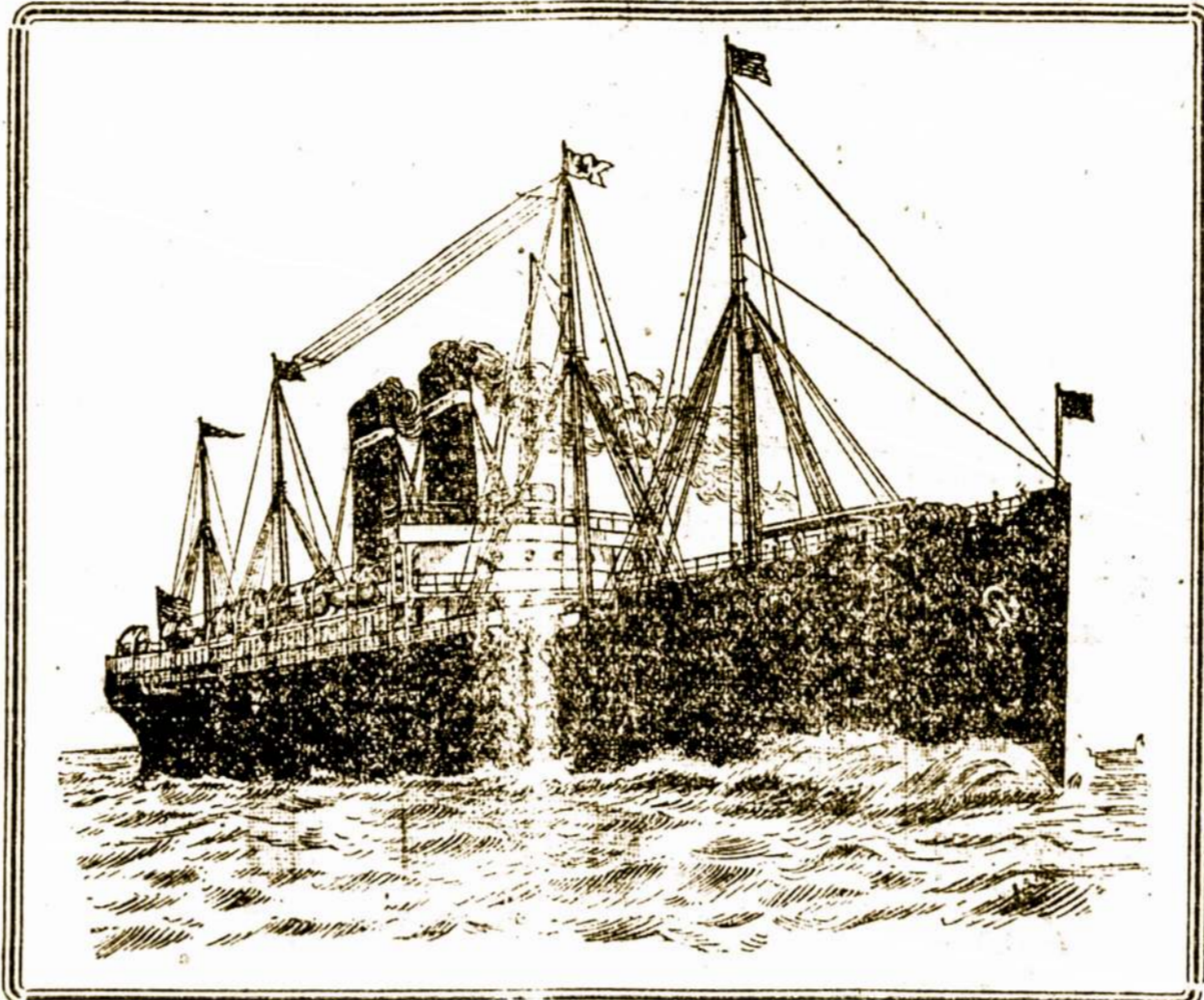
Prasidėjus rudenii, teatrų lošėjai norės ką nors naujo pastatyti. "Doros Sargas" kaip tik gali but pasekmingai lošiamas. Reikalauja 10 aktorių ir keleto padėjėjų. Knygelė turi 90 puslapių. Rašykite:

M. PALTANAVICIA,
15 Millbury St., Worcester, Mass.
WORCESTER, MASS.

LAIVAKORTES ATPIGO

Kelione per Jures Kainuoja:-

I Antverpą	\$100.
I Rotterdama	\$96.50
I Brema	\$100.
I Hamburgą	\$ 90.
I Pilavą	\$110.
I Libavą	\$120.
I Rygą	\$125.
I Revelį	\$130

22 rugs. išplauks laivas Noordam	8 spalio	Rotterdam
15 spalio	Ryndam	
22 spalio	New Amsterdam	
24 rugsėjo,	Caronia	
29 rugsėjo,	Mauretania	
8 spalio,	Caronia	
4 spalio,	Aquitania	
24 rugsėjo,	Olympic	
24 rugsėjo,	Lapland	
1 spalio,	Finland	
8 spalio,	Kronland	
15 spalio,	Zeeland	
21 rugsėjo,	Latvia	
5 spalio,	Estonia	

Kas tik norite keliauti į Lietuvą, kreipkitės pas mus, nežūrint kur esate, mes geriausia jums patarnausime ir gražiai iš namų išrengsime į kelionę. Kelionėje busite prižiūrėti mūsų stočių New Yorke, Berlyne ir Kaune. Rašykite pas mus, klausdami informacijų kaslink kelionės Lietuvoje.

M. PALTANAVIČIA.

15 Millbury Street,

Worcester, Mass.

(Tąsa nuo 3 pusl.)
Protokolas.

Str. 1. Sutarties tekstą patvirtinus abiem vyriausybėm, jis bus įteiktas legališkai Vilniaus srities atstovybei. Vilniaus srities legalios atstovybės priimtas nutarimas bus įteiktas Tautų Sąjungos Tarybai.

Str. 2. Tautų Sąjungos Taryba skirs savo atstovą, kuriam bus pavesta interpretuoti sutartį ir dabot jos vykdymą.

Str. 3. Visi okupacijos kariumenės ir valdybos elementai, kilę ne iš Vilniaus, turi tuojau but išvaryti.

Str. 4. Lietuvos Vyriausybė įsikurs Vilniuje po kantonalių savivaldybių ir Seimo rinkimų. Vilniaus kantono organizavimas turės but realizuotas per laikotarpį ne ilgesnį kaip 6 mėnesių po to, kaip sutartis bus legališkai Vilniaus srities atstovybės priimta.

Str. 5. Iki to laiko ir tuom atvejū, jei vietinėmis pajėgomis negalima butų sudaryt užtektiną policiją, tvarkos palaikymui ir rytų rubėžiaus saugojimui, lygūs lenkų ir lietuvių kariumenės kontingentai galės but įleisti į Vilniaus kantoną ir ten apimt aprėžtus ir iš anksto nužymėtus sektorius, einant tam tikra abiejų vyriausybų sutartimi.

Str. 6. Komisija iš 3 narių, Tautų Sąjungos Tarybos skirta, su Lietuvos ir Lenkijos atstovais, nuties rubežių nužiūrėtą sutarties 2 ir 3 straipsniais.

Str. 7. Einant 9 ir 10 str. bus pradėtos derybos tarp ekspertų, kuriuos skirs abi vyriausybės, kad suredeguotų militarišką ir ekonomišką konvencijas. Jei derybos nepasiektų vaisių, Tautų

Sąjungos Tarybos atstovas paims neišristus punktus.

AUKOS LIUDVIKAI BARAUSKAITEI.

Siuomi apreiškiu, kad aš radau 35 "Keleivio" numeryje atsišaukimą Liudvikos Barauskaitės į Amerikos lietuvius, meldžiant pašelpo. Ji Kaune dirbdama raštinėje susirgo rauplėmis ir patrodino abidvi akis, ir dabar gydos Karaliaučiuje, ligonbutyje. Taigi, aš, atjausdamas jos nelaimę, parinkau auką jos pašalpai. Surinkau devynis doliarus, ir sušiuom laišku prisiunčiu du Money Orderius ir meldžiu g. Redakcijos pasiųst tai merginai markėmis, šitokiū adresu: Königsburg, Preussen, Barchert Strass. No. 10. Bai, Lorenz, Liudviga Barovskyte, Germany.

Aukavo po \$1.00: M. Adomavičienė, K. Brazys, M. Grajauckienė.

Po 50c. V. Plezinskas, V. Lenkevičius, J. Jagėla. Po 25c.: J. Kvedara, S. Kalpokas, V. Matukaitis, V. Agurkas, J. Kablius, A. Bančevičius, A. Kalinauskutė, F. Geltuvienė, O. Krivickienė, J. Saurusaitis, J. Gražulis, K. Norutis, A. Pinkauckienė. Smulkių aukų \$1.25. Viso pasidaro \$9.00. Meldžiu pasiųst kaip jums greit bus galima.

P. Adomavičius.

LIETUVOS ATSTOVYBĖS AMERIKOJ PASKELBIMAS.

Mėnesinė aukų apyskaita. 1921 m. Rugsėjo mėn.

I. Valstybės reikalams.
a) Valstybės Išdui. Per-

nešta iš Liepos mėn. \$406.42. Pittsburgh, Pa. auka Teodoro Narbuto Kliubo per J. Wentzą \$500.00. New York, nuošimčiai už Rugs. mėn. (Baltic States Bank) \$1.02. Viso \$907.44.

Išlaidos: Išmānymas čekių (Baltic States Bank) \$10. Balansas išde Rugs. 1 d. \$907.34.

b) Vilniaus atvadavimui. Pernešta iš Liepos mėnesio \$191.25.

c) Kariumenės sanitariai. Parnešta iš Liepos mėn. \$4.23. Forest City, Pa. už knygutes "Su Lietuva ar prie Lenkijos," per Baliuną \$17.00. Milwaukee, Wis. auka L.R.K. 72 skyriaus per J. Breižį \$125.00. Sv. Jurgio Kar. Dr-jos auka per J. Bo-reišį \$5.00. Viso \$151.23

II. Lietuvos Raudonajam Kryžiui.

New Britain, Conn. surinktos aukos Liet. Neprik. Šal., A.L.T. Sand. ir Varpo Dailos Dr-jos suvažiavime per P. Kubilių \$137.40. South Chicago, Ill. auka Kareivių Draugijos 5-tos kuopos \$25.00. Cleveland, Ohio. auka Ant. Jakaičio \$10.00. W. Pullman, Ill. Liet. Gynimo Komisija ir Tėvynės Mylėtojų Dr-ja \$48.87. Thompsonville, Conn. auka Visuotino Liet. Pašalpos Komiteto \$50.00. Viso \$261.27.

III. Lietuvos Gynimo Komiteto.

Pernešta iš Liepos mėn. \$116.00. Rochester, N. Y. aukos surinktos per vestuves S. Butrimavičiaus ir O. Peredniukės \$16.50. Amsterdam, N. Y. Surinkta L. L. Paskolos Stotis \$66.90. Viso \$199.40.

IV. Lietuvos Šaulių

Sąjungai.

So. Chicago, Ill. auka Kareivių Dr-jos 5 kuopos \$25.00. Paterson, N. J. už "Trimitą" per Spranaitį 1.40. Forest City, Pa. auka Liet. Neprik. Šal. Sąjung. 51 skyriaus \$32.00. Brooklyn, N. Y. aukos, surinktos per "Vienybę" \$115.25. Providence, R. I. už parduotas knygeles "Trimito" per V. Bankauską \$2.75. Thompsonville, Conn. auka Visuotino Liet. Pašalpos Komiteto \$50.00. Elizabeth, N. J. aukos Lietuvos Laisvės Išgavimo Komiteto \$18.75. Pernešta iš Liepos mėn. \$3.15. Viso \$298.30.

Bendri aukų suplaukė Rugsėjo mėn. \$2,008.79. Šios visos aukos jau yra pasiųsta Lietuvoje.

Lietuvos Atstovybė Amerikoje.

Redakcijos Atsakymai.

Gera žinoma. Tokių atsitikimų tikrai netruksta, laikraščio skaitytojams nesvarbu. Nesunaudosime.

Lawrenciui. Atsitikimai su "samagonka" šiandien yra paprasčiausiu atsitikimu ir todėl laikraščio skaitytojais jais neįdomauja. Nesunaudosime.

Lakštučiai. Tamstos eilėse stoka to visko, kas eilėms reikalinga, ir todėl jomis pasinaudot negalime. Netilps.

Lukiškiui. Kad "Darbininke" tilpo neteisingas aprašymas, tad ten pat reikia neteisybę ir atitaisyti, nes kitaip skaitytojais nežinotų kame dalykas. Dargi atitaisant klaidą, visuomet reikia pasirašyti tikruoju vardu. Gražiname.

P. A. Lokuui. Plačiai apie tai rasite paaiškinta knygelėje "Ukininkystė," kurią galite gaut "Am. Lietuvio" knygyne.

J. Ž.—ui. Reikia rašyti moterių, ne moterų, nes linksniavimuose visur rašoma ri. Jeigu būtų taisyklišku rašant moterių, tai turėtume panaikinti ir linksnevimuose, tariant: motera, moteros, moteroms ir tt., o vienok tariama: moteris, moterims, moteries. Išskiriant i tik viename sakinyje, paliekant ją linksnevimuose, yra ne taisyklišku.

Aržuolui. Ačiu. Rašykite mums žinučių iš lietuvių gyvenimo jų kolonijoj.

Onai M. Šv. Kazimiero lietuvių vienuolynas yra Chicagoj, 2601 W. Marquette Rd. Perdėtinės vardas mums nežinomas.

Berželiui Svyrunėliui. Už linkėjimus ačiu. Raštų į Jau-nimo skyrių, laukiame.

Grudeliui. Tamistai pro-zoj rašant labai sekasi, tad malonėkite rašyti į Liuosąją Valandą šiaip vaizdelius. Eilėliavas šiuom kartu nenusisekės, sunaudot negalime. Bet rašyt eiles lavinkitės, nes turite gerų minčių.

A. Vargdienėliui. Ačiu už iškarpa ir informacijas. Duokit žinių apie save tankiau.

Klausimas: Kas tai yra lietuvis bolševikas?

Atsakymas: Neapmokamas lenkų bernas, už juos atliekās bonų pardavimo trukdymą. Kvailys, nesusi-prantantis nors algos iš Zeligovskio pareikalaut.

Bonas—tai vergijos galas.

* * * * *

Pirk Lietuvos boną—tai žinosi, kad plaki Lenkijos pona.

SMAGI KELIONE LIETUVON.

Niekas kelionėje nėra taip miela, kaip geras sutvarkymas ir aprūpinimas jos jau iš pat pradžių, o taipgi burys savų žmonių, drauge keliaujančių. Pirkusieji laivakortes BALTIC STATES BANKE, 294 Eighth Ave., New York, lygiai tokius patogumus turi: jiems ne tik kad buna aprūpinti pasportų reikalai, Income Tax kvitai, narkynė, bagažų nuvežimas, pinigų išmainymas, laivan nulydėjimas, bet dar jie turi daug gerų draugų, o net ir pažįstamų kelionėje, neš šis Bankas kiekvieno geru laivu išsiunčia daug lietuvių, tāt nėra ko baidytis nuobodumo laive, ar trukiniuose. Kas keliauja per BALTIC STATES BANK, tas visą laiką jaučiasi kaip namieje.

Paskutinėse dienose lankėsi BALTIC STATES BANKE ir, nusipirkę laivakortes, iškeliavo šie brangūs svečiai: 1) Juozas Gudonis iš New York, 2) Jankelis Skrinupskis, 3) Pranciškus Bičiulaitis, abudu iš Brooklyn, Nebr., 5) Motiejus Vasiliauskas iš Gardner, 6) Zigmantas Adomavičius su šeimyna iš Elizabeth, 7) Juozas Kuneraitis iš Hartford, 8) Juozas Jasulevičius iš Milwaukee, 9) Boleslovas Adomavičius su šeimyna iš Milwaukee, 10) Kazimieras Sabockis iš Westport, Md., 11) Pranė U-linskienė, 12) Vincas Martuzas, 13) Antanas Mosis, visi iš Mechanicsville, 14) Juozas Lemen-tauskas su sunum iš Minden, W. Va., 15) Nikodėmas Juršinas iš Buckner, Ill., 16) Aleksandra Krumpelis iš Doden, 17) Kazimieras Grinauskas su motere ir 3 vaikais iš Minden, W. Va., 18) Z. Sukis iš Binghamton, 19) Max Shor iš Brooklyn, 20) Marcelė Šatkus su duktere, 21) Juozas

Druktenis iš Schenactady, 22) Kazys Venzlauskas, 23) Kubas Grigonis, 24) Jieva Gri-gonis, 25) Antanas Skrockas su šeimyna, visi iš Mt. Carmel, Pa., 26) Jurgis Zimba su šeimyna, 27) Stasys Maneikis iš Pittsfield, 28) Jonas Viltrakis iš Indianapolis, 29) Jonas Janušas su šeimyna iš Schenactady, 30) Eli-jošius Rozaiskis iš New York, 31) Vincas Tamulevičius iš New Haven, 32) Ona Urbonienė su duktere iš Niagara Falls, 33) Jokubas Lidžius, 34) Patricia ir Aleksandras Lidžiai, visi iš Springfield, Ill.

Tenka girdėti nusiskundimų, kad keleiviai, nežinojusieji kur kreiptis reikale kelionės Lietuvoje, pakliuva į rankas apgavikų ar svetimų įstaigų, nežinančių ir nesuprantančių lietuvių reikalavimų. Atsitinka ir taip, kad keleiviai, atvažiuavę iš kitų miestų jau su laivakortėmis rankose, klaidžioja po miestą, nežinodami kur prisiglausti.

Apsilenkimui tokių nemalonių yra labai lengvas ir tikras budas: kreiptis laišku į BALTIC STATES BANK, 294 Eighth Ave., New York, dar prieš išvažiuavimą iš namų, išanksto užsakyti laivakortę ir gauti atsakymą, kad vieta ant pageidaujamo laivo prirengta. Tuomet jau keleiviui nereiks visai rupintis— už jį rūpinsis BALTIC STATES BANKAS. Nereikia tik sumaišyti šio Banko su kitomis įstaigomis, esančiomis po kitokiais adresais, nes BALTIC STATES BANKAS YRA tik vienas ir jo adresas toks:

BALTIC STATES BANK,
294 Eighth Ave.,
Cor. 25-th Street,

New York, N. Y.

P. S. — Atvažiuavus į New Yorką, iš gelžkelio stoties reikia pašaukti telefonu Baltic States Banką, ir iš ten ateis žmogus pasitikti keleivio. Banko telefonas yra šitoks: WATKINS: 2143.

VIETOS ŽINIOS

Atyda. Dėlei susidėjusių aplinkybių pastaromis dienomis, Lietuvos Šelpimo Draugija yra priversta pasiskubinti su prakalbu rengimu. Todėl malonūs Worcesteriečiai, jusų žiniai šiuomei paskelbiamai, kad L. S. D. prakalbos atsisub A. O. H. salėje, ateinančioji nedėlio, 9 dieną Spalio, 7 valandą vakare, vieton 23 d. Spalio, kaip buvo paskelbta pereiną savaitę.

Kalbėtojais šio vakaro bus advokatas Bagočius iš Bostono, dr. F. Matulaitis, dr. Mykolaitis iš Lawrence ir kiti. Visos Worcesterio lietuvių draugijos prisideda prie šio prakilnaus ir Lietuvai išganimo darbo. Visų yra lygi priedermė šelpti Lietuvą, todėl ir pasistengki-me visi į šį vakarą susirinkti pažymėtu laiku ir paskirton vieton, kuoskaitlingiausia. Daug naujo išgirsite apie Lietuvą ir visą pasaulį.

L. S. D. Valdyba.

ALTS. 16 kp. prakalbos. Ateinančioji nedėlio vietinė ALTS. 16 kuopa turės prakalbas, kurios įvyks Lietuvos salėje, po No. 29 prie Endicott gatvės. Prakalbos prasidės 2:30 po pietų. Kalbėtojais bus "Sandaros" sekretorius K. J. Paulauskas iš Bostono ir vietinis gabus kalbėtojas A. J. Gotautas. Nepamirškite dienos ir valandos ir visi skaitlingai susirinkite. Rep.

Katalikiškų draugysčių atyda. Šv. Kazimiero ir šv. Jurgio draugysčių nariai, visi yra kviečiami susirinkti prie A.O.H. salės, ateinančioji nedėlio, 9 d. Spalio, 5 valandą vakare, turint su savim visus draugysčių ženklius, idant iš čia būtų visiems galima prisidėti incorpore prie parodos, surengtos pasitikimui atkeliausančio vyskupo, kurs pirmu kartu lankysis mūsų decezijoje. Atminkite dieną ir valandą. Instr.

Ex-kareivių žiniai. Tarnavusieji kariumenėje ir turinti tiesą prie gavimo algų, jei turi kokius pasiskundimus, tegul su jais kreipiasi į Raudonojo Kryžiaus biurą, kurs pradės tyrinėjimus, ar visi teisingai gauna savo mokesčius. Biuras bus adaru nuo 3 iki 12 dienai Spalio.

Lietuvos Piliiečių susirinkimas. Lietuvos Piliiečių 6 skyriaus metinis susirinkimas įvyksta ateinančiame nedėldienyje, Spalio 9 d., 1 valandą po pietų, Lietuvių salėje po No. 29 prie Endicott gatvės. Visi nariai yra kviečiami skaitlingai susirinkti, nes apart daugybės svarbių reikalų aptarimo bus dar renkama ir valdyba kitiem metam. Kviečiami visi užsimokėt savo duokles. Kiti turi dar išpildyti pasportų aplikacijas, tad nepamirškite. Ateidami atsiveskite ir naujų narių prisirašymui. Ateikite visi.

L.P.S. 6 sk. Valdyba.

75 metų jubilėjus. Ateinančioji nedėlio Rymo katalikų bažnyčia šv. Jono, prie Temple gatvės, švęs savo egzistavimo paminėjimui 75 metų sukaktuves. Iškilnėse dalyvaus kunigai iš visos Naujos Anglijos ir vyskupas O'Leary, kurio bus pirmutinė oficiališka vizita už katedros rubežių, po jo dedikacijai. Nedėlio vakare bus iškilminga draugysčių paroda Franklin Green, Main ir Front gatvėms. Šv. Jono bažnyčia yra skaitoma motiną visų Rymo katalikų bažnyčių Springfieldo decezijoje.

Baigia nusigyvent. Korporacija geležinkelio "Boston & Main" taip nusigyveno, kad šaką savo geležinkelio tarp Worcesterio ir Providence, rengiasi išstatyti pardavimui per akcijoną. Sako, kad šis kelias reikalauja labai daug taisymo, o pinigų tam tikslui neturi.

N. Sabonienė su advokatu B. Mendelsohn, padavė teismui reikalavimą perskyros nuo savo vyro Selvestro. Jiedu poron suėjo dar budami Lietuvoj, atvykę šion šalin tulą laiką gyveno Lawrence ir vėliau persikėlė Worcesterin. Sabonienė savo perskyros priežastis pamatuoja tomis pačiomis giesnėmis kaip ir visos perskyrų jėskančios moters: vyras negeras, su ja apsieina brutališkai ir tam panašiai.

Pirmutinė auka "Atsargumo savaitėje" buvo L. Marcello dirbęs "Boston & Albany" geležinkelio plotvėje, kur kabindamas tavorinius vagonus vieną prie kito, taip nelaimingai pakliuvo į vagonų tarpą, kad sužeistą nugabenus į ligonbutį tuojau jis numirė. Marcello buvo pirmutinė auka "Atsargumo savaitėje," nes jis pirmutinis žuvo pirmoje dienoje.

Laiku pataikė reikalaut algų pakėlimo, slaugės, tarnaujančios miesto sveikatos priežiūros departamentuose, kurios savo reikalavimus atsiuntė miesto tarybos susirinkimam, kuriame buvo svarstoma, ką reiks daryt, neturint pinigų išmokėjimui algų policistams, gaisrininkams ir kitiems.

Pasidaugins miesto darbais. Miesto majoras užgyrė projektą nutiesimo vandens dūdų penkiolikoje gatvių, kuriomis pažymėta: Field way, Seminole, Southold, Evergreen, Greenbush, Warner, Puritan, Delmont, Farrar, Bedford, Fairfield, Friedel, Derby ir Standish. Darbas miestui kainuos \$15,400 ir duos keliems dešėtkams žmonių darbo.

Reikalauja atlyginimo. Du broliai Corriganai, nepilnamiečiai, apskundė gatvekarių kompaniją, reikalaudami po 3,000 doliarų už sužeidimą. Jiedu Rytgėjo 6 važiavo gatvekariu ir darba, ir iš motoro išlėkusios kibirkšties tapo sužeisti.

Pradėjo veikt. Automobilų vagiliai pradėjo savo veikimą ne juokais, nes visame Worcesterio pietie šią savaitę pavogta 11 automobilių.

Yra kuom rupintis. Numirė K. M. Mahoney, kuri niekam ne užrašius paliko savo ne judinamos nuosavybės 4,000 doliarų. Į teismą atsišaukė dvi senmergės irgi Mahoney, kiekviena pasiskaidydamos esančios pusseserimis velionės, ir reikalaujančios likusius turtus joms pripažinti, bet kartu viena kitą skundžia nėsant velionės gimine.

"Tamsybės pavojus." Pastaromis dienomis pasirodė ir "tamsybės pavojus," nes gatvių apšvietimo fonde pasirodė nepriteklius 6,500 doliarų. Surinkimui šio nepritekliaus planuojama sumažinti gatvėse žiburius.

Dideli nuostoliai. G. Swanson, artimas ukininkas, atgabeno veterinarų trijų karvių pilvus, kad iširtų. Mat jis turėjo tris karves registruotas veislės, ir jas visas vienu kartu ganykloje rado negyvas. Manoma, kad jos buvo kokio nenaudėlio nuuodytos.

Sužeidė. American Coal Co. vežimas užgavo J. Adams, kurį atgabenus ligonbutin, pasirodė turint praskeltą galvą ir išsuktą dešinę koją.

Perskyrų gadynė. Šią savaitę teismas turi išduoti savo sprendimą 36 poroms, padavusioms skundus su reikalavimais perskirti jas iš šeimyniškų "pančių."

Laisvė išsigijama tikta didėlėmis Tautos aukomis.

REIKALAVIMAI:

REIKALAUJU apsenės moteries, kuri apsiimtų gyvent pas mumis ir prižiūrēt namus ir vieną vaiką, Duo-siu geras išlygas. T. RUSECKAS, 11 Fifth Ave., (ant antro gvv.).

Parsiduoda Pigiai.

PARSIDUODA bučernė ir grosėnė, gana egras biznis, lietuvių agyventoj vietoj. Biznis yra išdirbtas ant "cash" pamato. Atsišaukite tuojau. 181 MILLBURY STREET, WORCESTER, MASS. (40-41)

Severos Gydypoles uzlaiko spimynos sveikatą.

Nervoutos, Sunaikintos Moterės
kentančios nuo skausmo nugaroi, stenosė, tampnyo jautumą ir sunkumą papilve, galvos skausmo bei netvarką gamuškos priedermės, gal aplaikyti pagelbą per vartojimo

Severa's Regulator

(Severo Regulatoriu). Kuris yra rekomenduotas dėl gydymo tu ypatingų nusilpėjimui, netvarkų ir neregulariškumų, kuremis moterys kenčia. Gaukite pas sava Aptiekoriaus šianden. Prekė \$1.25.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

FARMOS!

60 akierių farma, puiki žemė, grāzus, geri ir pirmos klesos visi budinkai, 12 karvių ir arkliis, 2 kiaulės, 45 vištos, vežimai, įrankiai ir šienas, arti Worcesterio, netoli stritkario. Kaina \$6,700, \$3,000 įmokėt.
60 akierių farma, gana derlinga žemė, didelis sodnas, apie ekeras orandžių ir žemuogių, geri budinkai, prie ežero, arti Worcesterio. Yra visokių įrankių. Kaina \$4,000, \$1,600 įmokėt, pasiskubinkit pirkt.
Turiu daug gražių ir kas dieną naujų farmų. Kreipkitės informacijų. JONAS BUOKAS, 25 Millbury st., Worcester, Mass.

Stiprus, Raudonas Kraujas.

reiskia gerą sveikatą. NUGA-TONE yra puiki gyduolė dėl padarymo raudono kraujo, drūtų, gerų nervų, ir sveikų vyrų ir moterų. Tūkstančiai žmonių vartojo jį per trisdešimt metų su puikiausiom pasėkmėm. Yra padarytas iš aštuonių naudingų gyduolių, kurios veikia ant kuno svarbiausių dalių. NUGA-TONE suteikia gerą apetitą, pagerina virškinimą, sustiprina vidurius, prašalina blogą kvapą, nuvalo apsisvelus liežuvių, padidina svarmą, ir suteikia naują gyvybę ir stiprumą kunui. Priduoda spalvą veidui ir stiprina visa kūną. Pasipirk bonką NUGA-TONE šiandien, bile aptiekoj, vartok per keletą dienų, ir jei pilnai nepatenkins, sugrāžink kas liko aptiekoriui ir atsimk pinigus. Jei aptiekorius neturės NUGA-TONE, nepriimk ko kito, bet pasiūk mums \$1.00 ir pasiūsim jums užtekinai dėl vieno mėnesio, prisuntimas amokamas.

NATIONAL LABORATORY, 1018 So. Wabash ave., Chicago, Ill.

Nuga-Tone

EXTRA! EXTRA! EXTRA!

Svarbus pranešimas visiems Lietuviams ir Lietuvaitėms, kad PROGRESS BENDROVĖS čevėrykų krautuvė perkėlėm į kita vietą, iš 2½ Lafayette st. ant 52 MILLBURY ST.

Šiagi gerbiamieji, kviečiame visus atsilankyt į mūsų naują krautuvės vietą. Turime tamistoms pasakyt, kad mes parduodame pigiomis kainomis čevėrykus nuo \$3.00 iki \$6.00. Naujausios mados, padaryti iš geriausios skuros, kiekvienas nusipirkęs juos busite užganėdintas; tie, kurie pirko pas mus, visi yra pilnai užganėdinti. Kviečia visus PROGRESS SHOE BENDROVĖ.

Čevėrykų Krautuvė, 52 Millbury Street.

Pamėginkite nūjo

Ruffles

Su užregistruota valaženklita Sav. Valst. Patentu Biuro.

Naujame mėlyname pakelyje.

Visos tvirtos, gemalus užmušančios ypatybės šiamo vaisto idėtos, su priemaisa pirmiausiai švelniaus kvėpalo.

Ruffles yra isosai paveikiantis pleiskanu pašalintojas — begaliniai puikus plauku sutaisytojas, kuris patiks kad ir gaminiausiai ypatai.

Aptiekose parsiduoda po 65c arba atsiuokite 75c., tad atsiusime per pašta tiesiog iš laboratorijos.

Būtinai reikalaukite šitokio pakello. Žinokite, kad būtu INKARO valaženklis.

F. DRICHTER & CO. 125 N. 4th St. BROOKLYN, N.Y.

SKROM

Gyduolė nuo reumatizmo yra viena iš geriausių, išmėgyta daugel Worcesterio žmonių.
Galima gaut pas mus \$1.25 su prisuntimu.
M. Paltanavičia, 15 Millbury st., Worcester, Mass.

PIRMUTINIS SUTAIYSTAS KUDYKIŲ MAISTAS.

1847 metais, Gall Borden sutaisė maistą kaip tik del kudikių, ir nuo to laiko tūkstančiai motinų peristikino, kad jis yra veimatinis masitas nuo kurio kudikai užauga stiprus. Šitas maistas yra Bordenio Eagle Brand pienas, kuris per 63 metus užaugino daug kudikių ir sveikus vyrus ir moteris negu visi kiti kudikiams sutaisyti maistai.
Šiandien rasite apgarsinimą šio originališko kudikių maisto. Iškirpkit kuponą, pasiūskit Borden kompanijai, ir jus apturėsite dykai pamokinimus kaip maitint kudikių su Eagle Brand kartu su kudikio gerovės knyga, kuri jums pasakys daug žingeidžių daiktų apie kudikių auklėjimą.

PARSIDUODA FARMA, ½ mylios nuo miestelio ir geležinkelio. Geri budinkai, 2 arkliai, 2 kiaulės, 8 karvės, 33 vištos, gerai išdirbtas pieno biznis. Del platesnių žinių rašykite — R. SIMON, BOX 30, Day St., Danielson, Conn. (39-40)

Apgarsinimas. DYKAI, VISAI DYKAI! gaus dailų, didelės vertės prezentą, kuris prisiš mums savo bizniery ir pažįstamų antrašus. Antrašai reikia parašyt aiškiai, taiggi reikia pažymēt kas kokį turi bizni arba užsiemima. J. KLARKAUSKIS, P. O. Box 714, CHICAGO, ILL. (37-40)

BALTIJOS-AMERIKOS LINJA

9 BROADWAY NEW YORK, N.Y.

TIESI KELIONE I LIETUVĄ

PER PILIAVĄ

(Karaliaučio prielauka)

Arba per LIBAVĄ, HAMBURG - EITKUNUS

Šiuomi linksma mums pranešt, kad mes pasidarbamov idant mūsų pasażeriai, O YPATINGAI LIETUVIAI, galētų keliaut stačiai į Piliavą, Lietuviai, važiuojanti į Piliavą, aplenkia Lenkų juostą (Koridorą) ir privalo turēt tiktai lietuvišką pasportą; jokių vizų nereikia. Susinešimas su Piliava, tai yra nauja šaka mūsų reguliariško susinešimo su Hamburgu, Danzigu ir Liepojuo, o del Lietuvių, tai trumpas ir parankus kelias namon dasigaut.

POLONIA—Spalio 19-tą. LATVIA—Lapkričio 9-tą.
LITUANIA—Lapkričio 2-tą. ESTONIA—Lapkričio 23.

Taiggi tiems pasażierams patarnavimas tarpe LIBAVOS, DANCIGO, HALIFAX, CANADOS

Visi laivai turi puikius kambarius trečios kliasos keleiviams. Kreipkitės prie mūsų agentų jusų mieste.

AUTOMATIŠKA YLA.

Isigyk šią praktišką ylą!

Su šia yla gali taisyti savo čevėrykus, pleškes ir kitokius storus siuivimus. Jeigu rengiesi į Lietuvą, tai būtinai nusipirk iš mūsų šitą ylą arba duok savo pažįstamui parvežti Lietuvon. Kaina su prisuntimu tiktai 75c.

Su yla, yra 2 adatos, viena kreiva, kita tiesi ir špuliukė dratos. Mokestį galima siųsti paštos penkcentinėmis markėmis, adresuojant:

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury Street, Worcester, Mass.

SUGRAŽINKIT LINKSMAS DIENAS!

SUGRAŽINK ATGAL DRAUGISKUMĄ, MEILĘ, DAINAS, MUZIKĄ IR SOKIUS, TŲ LINKSMŲ DIENŲ, KURIOS JAU PRAEJO...

Isigyk GRAFONOLĄ, kuris palinksmins jusų namus. Lietuviški Rekordai, padaryti Lietuviškiu artistų: dainos, monologai ir muzika.

Mūsų krautuvėje randasi didelis pasirinkimas REKORDŲ ir mašinų. Iš kitų vietų lietuviai norinti isigyti Grafonolą arba lietuviškų rekordų, rašykite mums, reikalaukite katalogo, pridėjus savo adresą ir už 2c. stampą, adresuojant:

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury St., - Worcester, Mass.

APTIEKA!

VIENINTĖ LĖ LIETUVIO VAISTINYČIA.

Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rūšies.

Budamas 6-šius mėnesius Lietuvoje, parinkau ir pargabenau daug naudingų vaistų iš Lietuvos ir iš kitų šalių Europos. Pas mus galima gauti gyduolių nuo visokių ligų.

Kasdien gaunu padėkos nuo žmonių už gerus vaistus ir teisingą patarnavimą. Norėdami sučėdyti pinigų ir sveikata, visados kreipkitės į mūsų aptieką; kuriems nėra galima per tolumą ateiti, tai rašykite, o mes prisišims reikalingus vaistus per Ekspresą. Adresas:

A. BUDREVIČIUS,
PROVIZORIUS.
93 Millbury Street, Worcester, Mass.

DR. J. JONIKAITIS,
175 Green St. Worcester, Mass.
OFFICE HOURS:
9 to 11 A.M. 1 to 3 P.M.
7 to 9 P.M.
Telephone Cedar 2404.

LIETUVIS FOTOGRAFAS. IR MALIORIUS.
Nufotografuoja ir numaliovoja visokius paveikslus įvairiomis spalvomis. Atnaujina senus ir krajavus sudaro su amerikoniškais. Darbą atlieka gerai ir pigiai. Kreipkitės šiuo adresu:
Stanislovas Bajercius
24 Millbury Street, Worcester, Mass.

ANTANAS J. MILLER,
Lietuvio Advokatas.
406 Slater Bldg. Worcester, Mass.

Tel. Park 7761.
Dr. F. Matulaitis,
8 Vernon St. Worcester
Ofiso valandos:
1 to 3 P.M. 7 to 8 P.M.
Nedėliomis nuo 1-3 P.M.

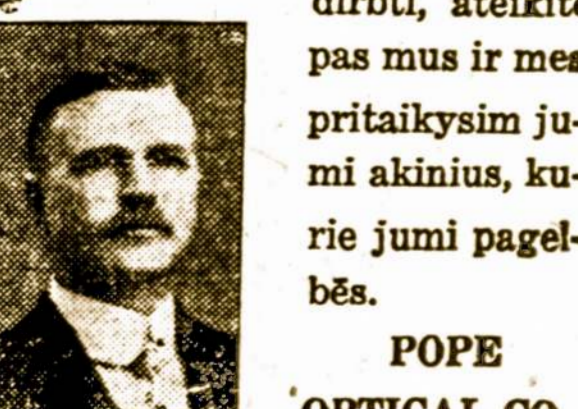
Suite 71. Tel. Park 7636
DR. RUTH F. BERNOT,
Dentistė.
Central Exchange Bldg.
311 Main St., Worcester Mass.

DR. TESSMER,
Dentistas.
Saugus dantų taisytojas už prieinamą kainą.
306 Main St. Worcesterj.
Ofiso valandos:
nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 vakare. Nedėlioms nuo 10 iki 12 val.

PRANAS LEVERIS.
Dailydė-staliorius.
Užima kontraktus ant budavojimo ir taisyimo namų. Taiggi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkit kreiptis pas mane, po numeriu—
15 MILLBURY ST.,
Telefonas 8177.
Worcester, Mass.

WORCESTERIO Penkių Centų BANKA.
316 MAIN STREET
TURTAS — \$20,000,000
Idėjimai eina ant intereso pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio. Bankos valandos: Kasdieną nuo 9 ryte iki 3 po pietų. Subatomis nuo 9 rvtė iki 1 vėz. po pietų. Subatos vakarais vien tik del pinigų idėjimo, nuo 6 iki 8 vakare.

Kuomet skauda jums galvą arba negalite matyti skaityti arba dirbti, ateikite pas mus ir mes pritaikysim jums akinius, kurie jums pagelbės.

POPE OPTICAL CO.
397 Main St., Worcester, Mass.
(Viršui Moulton's krautuvės)

NAUJA VIETA.
Jonas Černius, vienatinis lietuvis fotografistas Worcesterj perkėle savo studiją nuo Millbury gatvės į naują vietą, po numeriu 8 Vernon Sq. Worcesterio lietuvių prašomi atilankyt šią naują vietą.